

b- 953

ספר

תורת העמים

לתקן עולם במלכות שדי. ולהכניס את העמים
בברית יראת י. ה. למען יחזיקו באלה המצות אשר
צוה יי לכל העמים. ונעתקו בזה בקצרה מתוך ספר
תורת משה אלה המצות אשר נצטוו לכל בני אדם.
והאמונה הזאת נקראת בשם. "יראת יי". והמהזיקים בה
נקראים בשם "יראי יי".

את הספר הזה כתבתי בשפת קודש, ואבקש מאת האנשים אשר
יוטבו דברי בעיניהם, כי ישתדלו להעתיקו בכל הלשונות ולהדפיסו, להפיץ
קרני אורו בעולם:

ואת עורכי מכתבי העתים בכל הלשונות, אשר רכרו ווטבו בעיניהם,
אבקש מהם כי ידפיסו את זה הספר כלשונותם ולשלהו לכל האנשים
המהזיקים את מכתבי העתים שלהם:

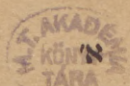
ואת שמי לא אובה להודיע ואבקש מאת היחידים היודעים אותי
שלא יגלו גם הם את שמי:

מונ קאמש

בדפוס של ה"ה הרבני המופלג הנגיד מו"ה צבי יעקב קאהן נ"י
התן המכוח מו"ה פנחס בלייער ז"ל ושותפו הנגיד מו"ה
מנחם קליין נ"י

צמטח תרנ"ט לפ"ק

Druck von Kohn & Klein, Munkács 1899.

קאפיטל א'

(א) בשם יי אלהי עולם בורא הכל נותן התורה על ידי משה עבדו לבני ישראל ולכל בני אדם: (ב) ומצות התורה נחלקות על שלשה חלקים: (ג) החלק האחר המה המצות באמונות אמתיות ויקרא זה החלק „דעות“: (ד) וחלק השני המה המצות השכליות בעשיית הצדק והיושר והרחקות העיני בין האנשים ויקרא זה החלק „משפטים“ כי גם שכל האדם ישפוט עליהם כי הוא חייב לעשותם: (ה) וחלק השלישי המה המצות אשר אין מעמם נודע. כמו מילה, ושבתות ומועדים, ומאכלות אסורות ודומיה ויקרא זה החלק-חקים. כי המה גזרת הבורא מלך המלכי, ואין לנו להרהר אחרי חקיו: (ו) והנה את מצות הדעות ומצות המשפטים צוה הבורא לכל בני אדם, אבל את מצות החקים נתן רק לבני ישראל לבר בעת אשר הוציאם ממצרים ולצאצאיהם אחריהם עד עולם כי רוב מצות החקים המה זכר ליציאת מצרים: (ז) אך גם האנשים משאר העמים אם יתיהדו ויבואו בברית כל תורת ישראל, ויקבלו עליהם ברצונם הטוב באין אונס להחזיק גם את מצות החקים, אז יהיו חייבים גם המה, וצאצאיהם אחריהם אשר יולידו אחריהתיהדם, לקיים את כל מצות התורה כמו הישראלים: (ח) לכן אתם האנשים מעמים אחרים, אולי יהיה בכם איש אשר נפשו שוקקת לדבקה בכל מצות התורה וירצה להתיחד, לא אובה אני להעבירו מדעתו לדבר על לבו למען יחדל מלהתיחד: (ט) כי יכול הוא להתיחד אך ידוע ידע כי לא יוכל עוד להשליך מעליו את חיוב מצות ישראל הוא וצאצאיו אחריו עד עולם: (י) לכן למה זאת לכם להעלות על צואריכם עול כבוד אשר אולי תבשלו בו כי לא תוכלו לקיים בנקל את כל מצותיו: (יא) ובתורה כתוב כי הנודד ואינו מקיים יש בו הטא והחודל לנדוד אין בו הטא (יב) לכן מוטב שתכואו רק בברית אהבת ישראל, ולא בברית חיוב מצות חקי ישראל: (יג) וגם חכמי התלמוד כתבו כי בעת אשר היו ישראל על אדמתם, היו אז שני מיני גרים מן העמים אחרים בין היהודים בארץ ישראל: (יד) „גרי צדקי, כו היו

נקראים אלה אשר התייהו בשלמות והיו נקראים אחרי התייהדותם בשם ישראלים. ובפרט צאצאיהם אחריהם גם בשם "גרי צדק" לא היו נקראים. כי המה היו יהודים מלדתם: (יט) "וגרי תושב". כן היו נקראים הגרים מעמים אחרים אשר נתישבו בארץ ישראל. וקבלו עליהם את מצות האמונות והדעות. שלא לעבוד להאלילים. רק לוי לבדו. והחזיקו גם במצות המשפטים אבל את מצות החקים לא קבלו עליהם: (כ) וכנראה היו הגרים נקראים גם בשם "יראי יי": (כא) כי המשוררים בתהלים כתבו בית ישראל ברכו את יי. בית אהרן ברכו את יי. בית הלוי ברכו את יי. "יראי יי ברכו את יי". וכן בעוד מקומות בתהלים הזכירו ישראלים וכהנים ויראי יי: (כב) ומזה נראה כי אלה יראי יי היו מבלעדי זרע ישראל וכהנים ולוים. רק מעמים אחרים אשר יראו את יי והאמינו בו: (כג) לכן גם בזה אקרא את אלה משאר העמים אשר יבואו בברית הספר הזה. בשם "יראי יה" (כד) והנה בזרעו של אהרן בחר הבורא מתוך שאר כד ישראל להיות לו כהנים. ונתן להם מצות חקים נוספים. כמו לישא גרושה לאשה. וזאת נאסר לבני אהרן והותר לשאר ישראל: (כה) ואם יאבה אחד מבני אהרן להשליך מעליו את כהנתו להיות שוה לשאר ישראל למען יוכל לישא גרושה. הלא לא יקבל אותו היהודים. כי הוא נולד מזרעו של אהרן ומחויב להחזיק במצות הניספות לבני אהרן: (כז) כן גם אם יאבה היהודי לבא בברית דת יראי יה משאר העמים למען יפטור את עצמו ממצות החקים. אין יראי יה יכולים להכניסו בברית דתי אמונתם: (כח) כי הוא נולד מזרע ישראל ומחויב להחזיק במצות החקים אשר נתנו לבני ישראל. ואף אם יעבור עליהם לא יצא מכלל ישראל: (כט) ואתם יראי יה מן העמים! אין אחריות החזקת החקים לישראל עיכום. כי אינכם חייבים להוכיחם ולהכריחם שיחזיקו במצות החקים אבל גם אסור לכם להסיתם לעבור על חקותיהם: (ל) לכן היהודי אשר גם ברצון עצמו הוא מחלל שבתות ואוכל מאכלות האסורות לו יכולים גם אתם ליתן לו עבודה ביום השבת

השבת ולהאכילו מאכלות האסורות: (כ) אבל היהודי השומר שבת ואינו אוכל מאכלות האסורות. אל תסיתוהו לחלל שבת או לאכול מאכלות האסורות או להחליף לו בלי ידיעתו מאכלות אסורות תחת הכשרות. וכן גם בשאר מצות החקים: (כז) ואף אם עבר היהודי על מצוה אחת אל תסיתוהו לעבור גם על המצוה השנית: (כח) ואף גם במצוה האחת אם עבר היהודי עליה כמה פעמים. ופעם אחת שם אל לבו ואינו רוצה לעבור עליה. אל תסיתוהו לעבור עליה גם בפעם ההוא: (כט) והנה בימינו אלה נמצאים בין שאר כל העמים אנשים המחזיקים במצות הדעות ובמצות המשפטים. אך יש להם עוד חקים נוספים המחזיקים בהם אשר חקקו להם מחוקקים המאוחרים יותר מאלף שנים אחרי מתן התורה על ידי משה: (ל) וגם את האנשים ההם אהשוב ליראי יה אם יעשו את הטוב והישר ויאמינו באהדות הבורא: (לא) כי בהקויתיהם מהמחוקקים המאוחרים אינני מתערב, כי לא אפתה אותם שיחזיקו אותם. ולא אסית אותם שיעברו עליהם: (לב) ואת דברי אלה אשים רק להאנשים משאר העמים הנעזבים מכל אמונה. ובאתי לתקן אותם במלכות שדי ולהכניסם בברית יראת יה. למען יחזיקו באלה המצות אשר צוה יי לכל העמים: (לג) והנה את דברי אלה אכתוב בשפת עבר. לשון הקודש אשר בו נכתבה תורת משה ודברי הנביאים וכתבי הקודש: (לד) ואבקש מאת האנשים אשר יומטבו דברי בעיניהם. כי יעתיקו זאת בכל לשונות העמים ולהדפיסו: (לה) ומי אני הכותב בשפת עבר לא אובה להודיע, כי לא בעבור בצע כסף עשיתי זאת. כי בכל גדול עניי ולחץ דוחקי לא אבקש תשלומים בעבור זה בעולם הזה: (לו) ואף גם לא למען הנחיל לי כבוד ושם עולם עשיתי זאת. רק כל מגמתי בזה למלאות את הארץ דעה את יי כמים לים מכסים: (לז) ואם כי הפצתי למנוע את עצמי מן העבודה היקרה מלאכה הקדושה הזאת בידעי את קומן ערכי. כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי: (לח) אך רוח התשוקה העזה בוער בקרבי מאד עד כי לא אוכל

אוכל להתאפק בכל מאמצי כחי מלכתוב את דברי אלה:
 (ל) ומה נורא רוח התשוקה הזאת. אין זאת כי אם רוח הקודש
 מאת הבורא יתברך שמו המכריה אותי לזה: (מ) לכן אבוא
 בשם יי להעתיק בקצרה את אלה המצות אשר נצטוו לכל
 העמים. אשר אשאב בששון ממעין הישועה תורה הקדושה
 באר הרפואה:

קאפיטל ב

(א) אלה הם אמונות הישרות ודעות האמתיות אשר הודיע לנו
 יי אלהינו בתורתו הקדושה על ידי משה עבדו: (ב) שמעו כל
 העמים! יי אלהינו יי אחד: (ג) ואהבתם אותו בכל לבבכם
 ובכל נפשכם ובכל מאדכם: (ד) כי הוא היה מראשית אין סוף
 הוא הנה. והוא יהיה עד אחרית אין סוף: (ה) הוא אינו גשמי
 רק רוחני. ואין לו דמות ותמונה. כי אין קץ לגודלו. כי רוחו
 מלא כל העולם ועוד הלאה מן העולם לכל הקצות הרחק עד
 אין סוף: (ו) הוא ברא את העולם יש מאין. ומקים את העולם
 ויצר את כל הברואים. (ז) הוא יודע כל. ומנהיג את כל בהשגחתו:
 (ח) אל תפנו אל האלילים ועבודה זרה. ולא תאמינו
 בהם. ולא תשתחוו להם, ולא תשבעו בשמם: (ט) לא יהיה
 בכם מכשף או מנחש או קוסם או חובר או מעונן או אוב או
 ידעוני או דורש אל המתים. לא תדרושו בכל אלה ולא תאמינו
 בכל אלה ההבלים: (י) רק ביי לבדו תאמינו. ובו תבטחו
 ואתו תאהבו. ומפניו תיראו. ובשמו תשבעו: (יא) כי הוא נתן
 את התורה על ידי משה עבדו. אשר בה צוה לכל העמים
 להאמין בו. ולעשות את הטוב והישר. (יב) ובה צוה עוד מצות
 חקים לבני ישראל אשר הוציאם מארץ מצרים אשר גם צאצאיהם
 אחריהם מחויבים להחזיק בהם: (יג) והוא דבר את דבריו גם
 לשאר כל הנביאים אשר דבריהם כתובים בכתבי הקודש לבני
 ישראל: (יד) לכן אסור למחוק או לבזות או להשחית את ספרי
 הקודש או שאר דברים הקדושים. כי תיבים להחזיק בקדושה
 את כל הדברים הקדושים: (טו) כי יי אלהינו הוא גומל טוב
 לעושי

לעושי טוב. ומעניש לעושי. רע: (טז) כי הוא אלהי הרוחות.
 לכל בשר אשר ברא את האדם ויפח באפיו רוח נשמת חיים.
 (יז) ורוחו של האדם אינה כלה ולא תתאפס גם אחרי הפרדה
 מן הגוף במות האדם: (יח) ועקר תשלים הגמול אשר ישלם
 הבורא בעד המעשים אשר יעשה האדם בעולם הזה בעודני חי.
 ישלם להנשמה אחרי הפרדה מן הגוף: (יט) אולי יקרה לאחד
 מכם אשר יחטא. ישום אל לבו לשוב בתשובה שלמה אל יי
 (כ) וזאת היא עקר התשובה. כי יתחרט בכל לבבו על אשר
 חטא. ויקבל על עצמו לעזוב את הדרך הרע: (כא) וכאשר
 יגיע עוד הפעם העברה ההיא תחת ידו יברח ממנה. ויחזק את
 לבבו לכל יחטא בה עוד. ושב יי וירחמהו ויסלה לו. (כב) ועוד
 צותה לנו התורה שלא יסיר האדם ימין או שמאל מדברי הכהן
 או השופט אשר יהיה בימיו: (כג) לכן חיבים לקיים את כל
 התקנות אשר תתקן לכם הממשלה. ראשי המדינה או ראשי
 העיר. או הנבחרים מכם לרצונכם לחוקק לכם חקים טובים:
 (כד) וכן כאשר תתגדל חברתכם כי יתרבו האנשים הבאים
 בברית אמונתכם יראת יה ותשימו עליכם ראשי אמונה טובים
 וישרים כרצונכם. ותסכימו ברשות הממשלה להיות ועד אסיפת
 ראשי האמונה לתקן לכם תקנות טובות בעניני מנהגי האמונה
 אז לא תסירו מדבריהם ימין או שמאל. (כה) וראשי האמונה
 ממדינה זו אל יגזרו את תקנותיהם על אנשי מדינה אחרת אשר
 אינם תחת השגחתם בלתי רצונם: (כו) ואתם ראשי האמונה:
 אם טובים וישרים הנכם. אל תכבדו בתקנותיכם את העול
 עד צוארי העם: (כז) וגם אל תגזרו את תקנותיכם עד עולם.
 כי לא תדעו את מצב ותכונת וצרכי האנשים אשר יהיו ברור
 שאחריכם: (כח) והתורה צותה רק לשמוע אל הכהן או אל
 השופט אשר יהיה בימים ההם בכל דור ודור: (כט) לכן באסיפת
 ראשי האמונה באחרונה. יוכלו לבטל את התקנות הראשונות.
 ולתקן תקנות חדשות לטובת העם כפי צורך הזמן: (ל) ותנהלו
 את העם על מי מנחות בדברים נמרצים ובלשון רכה העצומה

טבח חוזק יד חרב חדה:

קאפיטל ג'

(*) ואלה הסדברי הצדק והיושר והמשפט אשר צוה אותנו
 יי אלהינו בתורתו הקדושה על ידי משה עבדו (ב) לא תרצה
 שום נפש אדם. ולא תטרוף את נפשך בכפך: (ג) לא תגנוב ולא
 תגזול ולא תחמוס ולא תעשוק משום אדם בעולם ואף גם בלבך
 לא תחמוד שום דבר מזולתך: (ד) לא תכהש ממון או שום דבר
 אשר הנך היב לזולתך: (ה) לא תשבע לשוא או לשקר: (ו)
 לא תעיד שקר: (ז) לא תכה ולא תקלל לשום אדם ובפרט
 לאביך או לאמך: (ח) לא תענה ולא תלחץ ולא תונה לשום
 אדם, ובפרט לגר או ליתום או לאלמנה: (ט) לא תשיג גבול אחרים:
 (י) תעסוק באמונה במדה ובמשקל ובמשורה שלמות וצודקות.
 שלא תמכור במדות ומשכולות הקטנות. ולא תקנה במדות
 ובמשכות הגדולות. ואף גם בביתך לא תשהה מדות או משקולות
 החסרות או היתרות: (יא) השופט לא יקה שוחד. וכן גם
 האדוואקאט או הנכרר לעשות דין פשרה מצד זה. אל יקה
 שוחד מצד שכנגדו: (יב) השופט לא יכיר פנים במשפט. ולא
 יטה מן האמת לשום צד מפני אהבתו או שנאתו לאחד מבעלי
 הדין. או מיראתו מאחד מהם. או בהתרחמו על אחד מהם.
 או מפני דבר אחר. רק בצדק ישפוט: (יג) מוצא שפתיך
 תשמור. ותקום את דבריך. ובפרט את נדריך. ומדבר שקר
 תרחק. ולא תדבר שקר רק אמת אף בדברים שאינך כופר ממון:
 (יד) אם תראה אבדה אף של שונאך. לא תתעלם ממנה רק
 תקחנה להשיבה להאובדה: (טו) לפני עור לא תתן מכשור.
 ובכלל זה שלא תתן לזולתך עצה רעה. ולא תעשה שום
 פעולה אשר תוכל להכשיל ולגרום רעה לזולתך: (טז) לא
 תשחית שום דבר אף של עצמך אם כי אינך גורם בזה נזק
 לזולתך: (יז) שמור שלא יהיה בביתך דבר שיכול להכשיל.
 כמו בור פתוח. או כותל נמוי נפול, או אש במקום שיכול
 להיות שרפה בנקל. ודומיהם: (יח) לא תוציא שם רע על שום

אדם

אדם. ובפרט על אשתך: (יט) לא תדבר רכילות אף האמת. ולא תאהוב לשמוע רכילות, ואף גם אל תאמין ברכילות מרם שיתודע לך בראיה ברורה: (כ) תאהוב את כל האדם כמוך. ובפרט את הגרים. וצריכים ליתן להגרים חוק האזרחים בכל המקומות אשר יבואו לחסות שם: (כא) לא תשנא לשום אדם אף בלבבך ואף אם איש חטא כנגדך לא תשנא עליו חטאו בלבבך. רק תוכיח אותו מדוע עשה ככה. למען יתנצל לפניך ויתרצה לך: (כב) כבד את אביך ואת אמך ותירא מהם. וכבד גם את הזקנים והחכמים: (כג) לא תאחר שכר שכיר. רק תשלם לו תכף אחרי השלמת עבודתו. ולא תבקש עלילות שוא ומענות כוזבות לעשוק משכירתו: (כד) לא תעבוד במשרתך בפרך עבודה קשה או בזויה שאינה לפי כחו או כבודו: (כה) אם יהיה איש משרת אצלך זמן רב. ואחרי זה תעבירהו משרתו אל תניחהו לצאת ריקם מביתך. רק העניק תעניק לך כפי גרבת רוחך: (כו) השכיר העובד בדבר מאכל. תניחהו לאכור מן הדבר שהוא עושה בה אבל יותר על מה שהוא אוכל אל יקח לו השכיר מן המאכל שהוא עושה בה: (כז) לא תסגיר את העבד אל אדוניו אשר ברח מאתו וינצל אליך. ובכלל זה שלא תגלה להרודף אנה הנרדף ולא תתן עצה לשום אדם דהרע לזולתו: (כח) לא תקום ולא תמזר אף לשונאך: (כט) לא תאנס ולא תפתה לשום נקבה לזנות: (ל) לא תעשה שום דבר מגונה. ותשמור את נפשך מכל דבר אשר יוכל שם יי להתחלל על ידו: (לא) לא תעמוד על דם רעך. בכלל זה כמה דברים. לכל תמנע מלהציק את נפש האדם כאשר תראהו בסכנת המיתה והאבדון. או נזק בממונו. או צער ויגון בנפשו אם ביכולתך להצילו: (לב) לכן אם תראה את האדם הטובע בנהר. או היה גוררתו או רוצחים באים עליו. וכדומיהם הנך חייב להצילו: (לג) וכן אם תראה כי יגיע לאיזה אדם נזק על ידי שרפת אש או שטף מים או על ידי דבר אחר. אל תעמוד מנגד ותביש רק תמריח להציל: (לד) וכן תשמור את עצמך שלא

שלא תבִּישׁ לשום אדם: ואם יש איזה ענין אשר זולתך יבוש בו. אל תדבר ואל תביט ואל תרמוז על זה הענין: (לה) וכן אם תראה כי איש רשע אכזרי. לץ ובליעל. אשר הוא מְבִישׁ לזולתו. אל תביט או בשחוק בפני המתבִּישׁ למען לא תגדיל את צערו. רק תעשה עצמך כמו לא שמעת ולא הבנת את דברי המהתלות הבוטות כמדקרות חרב: (לי) וכן כל הדברים היכולים לגרום נזק או פחד או בהלה או צער או יגון או בושה לזולתך. תשמור את נפשך דבל תעשה אותם למען לא תעמוד על דם רעך: (לז) מצוה גדולה להציל את הנרדף מיד רודפו ואת העשוק מיד עושקו: (לח) מצוה גדולה לתת צדקה לעניים להחיותם. ולא ירע לבכך ולא יועף פניך בעת תתן לו. רק נתן תתן לו בעין טובה ובפנים יפות למען לא תבִּישׁ את העני: (לט) אם ימוך איש ונצרך לכסף להתחזק בעסקיו. פתוח תפתחו את ידכם להיות בעוזרו להלות לו די מחסרו לתומכיו: (לע) ואם דחוק לו הזמן תמתינו לו את החובות. ולא תהיו לו כנשה וגם רבית אל תקחו אז מאתו: (לס) לא תלך לבית זולתך בלי שופט למשכן אותו בורוע: (לז) אם יש לך משכון מהעני. מצוה להשיב לו את המשכון בעת הנצרך לו: (לח) לא תקח משכון מאלמנה עניה: (לח) לא תקח משכון את הכלים הנצרכים לבעליו לעשות בהם מלאכתו אשר יתפרנס בה. וגם לא את הכלים הנצרכים לבעליו לעשות בהם הכנת המזון: (לח) אם תראה את האדם. ואף את שונאך. הרובץ תחת משאו. או נפל. תעזור לו לתמוך בידו להקימו: (לח) חיבים לרחם גם על בהמה. חיה. ועוף. ושאר בעלי החיים. שלא לצערם. ושלא לעבוד בהם יותר מכפי כחם: (לח) אם תראה בהמה. אף של שונאך. הרובצת תחת משאה בדרך. עזור תעזור עם בעלה לפרוק המשא. ולהקימה. ולמען המשא: (לח) לא תחסום שור בדישו. וכן כל בהמה כשהיא עובדת אצל מאכל. תניח לה לאכול מן המאכל ההוא: (לח) אם תאבה לאכול בשר. לא תחתוך בשר מן החי בעורנו חי. רק תזבח את החי. או תמיתו

במיתה

במיתה קלה אחרת. ואחרי צאת נפשו תחתוך את בשרו ותאכלהו: (י) ואל תמיתהו במיתה קשה. כי רחמי הבורא על כל מעשיו: (יא) ולמען יוכל האדם לקיים את כל דברי הטוב והישר הוא צריך לשמור את עצמו מכל מדות הרעות ולהתרחק מהם. כמו קנאה. גאווה. עזות. כעס. הקפדה. מריבה. חנופה. לצנות. ודומיהם. וביותר תתרחקו ממדת האכזריות. כי היא הרעה מכל מדות הרעות: (יב) ותרגילו את עצמכם לילך בדרך טובים. להתדבק בכל מדות טובות. ולקנן אותן בלבבכם. ותתחזקו להתנהג במדות הנדיבות. ענוה. בושות. סבלנות. שלום. ודומיהם. וביותר במדת הרחמנות. כי היא הראש והשורש לכל המדות הטובות: (יג) והכלל לכל הדברים האלה «ואהבת לרעה כמוך». או «כל דבר אשר תקוין נפשך שיעשה לך לא תעשה זאת גם אתה לזולתך»: (יד) והנה יותר ממה שצותה התורה להטיב להאזרחים. צותה והזהירה כמה פעמים ביתר שאת להטיב להגרים. ולאהוב אותם. ושלא להטות משפטם. ושלא להונותם. ושלא ללחצם. ולתת צדקה לענייהם ולתמוך בידם להלות להם בעת דחקם להחיותם: (טו) ואף גם הבורח מארצו אליכם. אם לא מפני גנבה או גולה ודומיהם אשר עשה בארצו ברה. על זה צותה התורה «לא תסגיר עבד אל אדוניו אשר ינצל אליך מעם אדוניו. עמך ישב בקרבך במקום אשר יבהר לא תוננו: (טז) לכן אשריכם חברת הליבראליים והדעמקראטים ודומיכם. אשר כל מגמתכם להשוות הזכויות בין כל האנשים: (יז) אך אתם חברת האנטיסעמיטים ודומיכם אשר כל מגמתכם לרדוף עמים אחרים. הלא גדלה בזה חפאתכם מנשוא: (יח) לכן שובו נא מן הדרך הרע הוזה ותטיבו את מעשיכם. ושב יי לרחמכם וירבה לסלוח לכם: (יט) כי הוא אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת. וסולח לשבים אליו בכל לבבם: (כ) ויהי יי עמכם להביא חסד ורחמים וחנונה בלבבכם על כל האנשים. וירבה להטיב לכם כי תשמעו לקול

מצות משפטיו לעשות הטוב והישר כאשר צוה אתכם בתורתו
על ידי נביאו נאמן ביתו עבדו משה :
קאפיטל ד.

(א) אלה הן הקרובות האסורות לבני ישראל לישא אותן
לנשים: (ב) לא ישא הבן את אמו. ולא ישא הנכד את אם
זקנתו: (ג) לא ישא האב את בתו. ולא ישא האב זקן את
נכדתו: (ד) ואב זקן? או אם זקנה אשר הזכרתי בזה או בשאר
הקרובות. המה אבי אביו או אבי אמו או אם אביו או אם אמו
ואבותיהם ואמותיהם עד כל הדורות לפניו: (ה) ונכד או נכדה
אשר הזכרתי בזה או בשאר הקרובות. המה בן בנו או בן בתו
או בת בנו או בת בתו וצאצאיהם עד כל הדורות אחריו: (ו)
ואף אם הוליד איש את הבן או את הבת מאשה אחרת אשר
לא היתה נשואה אליו בחופה וקדושין. גם המה נקראים בנים
ובנות לאביהם ההוא או אחים ואחות מאביהם ההוא לענין
איסור נשואין כל הקרובות האסורות: (ז) לא ישא האב את
אחותו בת אביו ואמו או בת אביו או בת אמו: (ח) אם נשא
איש אשה. אף אם מתה או גרשה. לא ישא אחריה את אמה
או את אם זקנתה. וכן לא ישא אחריה את בתה או את
נכדתה: (ט) אם נשא איש אשה וגרשה או מת. לא תנשא אשתה
לאביו או לאב זקנו. וכן לא תנשא לבנו או לנכדו: (י) לא ישא
האיש את דודתו אחות אביו או אחות אמו אחות אב זקנו או
אחות אם זקנתו: (יא) וכן לא ישא את אשת דודו אחי אביו
או אחי אמו או אחי אביו זקנו או אחי אם זקנתו. ואף אם
גרשה לא ישא את אחותם: (יב) כל אלה הקרובות אסרה
התורה לבני ישראל לישא אותן. וגם אתם יראי יה משאר העמים
לא תשאנו את הקרובות כאלה לנשים. אבל את שאר הקרובות
תוכלו לישא כי אינכם חיבים להחמיר יותר משאר ישראל.
(יג) לא תנאפו עם אשת איש: (יד) לא תנאפו עם אחת מהקרובות
האסורות להנשא לכם: (טו) לא תנאפו זכר עם זכר: (טז) לא
תנאפו עם בהמה או חיה או עוף או שאר בעלי החיים:
(יז) אם

(יח) אם ישא איש אשה, ולא יהיה שלום ביניהם. כי לא ישתוו בדעותיהם. יכול הבעל לגרש את אשתו ויכתוב לה ספר כריתות לפומרה מנשיאתו ותצא מאתו חפשי. ותהיה מותרת להנשא לאיש אחר. (יט) ובדבר סדר מנהגי תקנות הנשואין והגרושין. ואפני הענינים המקשר את אגודת האשה לאישה להחשבה "אשת איש" ואפני הענינים המתיר את אגודתם לעשותה "פנויה". תתנהגו כפי תקנת השכלת חכמיכם וראשי האמונה בכל דור ודור וכפי תקנת הממשלה בכל מדינה ומדינה: (כ) ואודות נשואי תערובות יהודים בעמים אחרים כפי דעת חכמי ישראל בעלי התלמוד כאשר בררו על פי התורה. אסור ליהודים להתחתן בעמים אחרים אשר לא נתייהו. ואף אם ישאו בנשואי תערובות אין הקדושין תופסין. וזרעם נחשבים לזרע האם. ולא לזרע האב. (כא) והנה כמו בכל מצות חקי ישראל אינכם חיבים להכריח את ישראל שיחזיקו אותם. אבל אסור לכם להסיתם שיעברו עליהם. כן גם בנשיאי תערובות: (כב) לכן כל יהודי אשר לא יאבה לישא אחת מכם או כל יהודית אשר לא תאבה להנשא לאחד מכם. מפני אמונתם כי אסור להם להתחתן בתערובות. אל תסיתו אותם להתחתן בכם: (כג) אבל אם אולי יקרה איזה יהודי או יהודית אשר יאכו להתחתן בכם. תוכלו להתחתן בהם כי אין אחריות חטאם עליכם: (כד) אך אף אם הנשואין בחתן תערובות יהיה על פי חקי הממשלה. אשר לענין הירושה יהיו זרעם נחשבים לזרע האב לירשו אבל לענין חיוב במצות חקי ישראל לפי דעת חכמי התלמוד נחשבים הזרע להאם: (כה) לכן אם האם היא מזרע ישראל חיבים בניה ובנותה להחזיק במצות חקי ישראל: (כו) והנה פל הקרובות האסורת בישראל להנשא לקרוביהן. נאסרו להם כלן בעת מתן התורה אחרי צאתם ממצרים אבל לפני מתן התורה היו קצתן אסורות וקצתן מותרות: (כז) כי האב היה אסור לישא את בתו גם בשאר העמים. כי בנות לזם כאשר רצו להחיות זרע מאביהן השקיהו

יין לשכרהו ולא ידע את אשר הוא עושה : (כח) וכן היה אסור
 לישא את אחותו בת אמו גם בשאר העמים . ולכן שאל אבימלך
 את אברהם מדוע אמר על שרה כי הוא אחותו והלא היא
 אשתו : (כט) אבל את אחותו בת אביו היה מותר לישא לפני
 מתן התורה . ולכן השיב אברהם לאבימלך על שרה וגם אמנם
 אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי ותהי לי לאשה" : (ל) וכן
 היה מותר לישא שתי אחיות* רחל ולאה : (לא) וכן היה מותר
 לישא את אחות האב לפני מתן התורה . כי עמרם נשא את
 יוכבד אחות אביו לאשה : (לב) והנה אם כי שאר העמים מותרים
 לישא את הקרובות אשר היו מותרות בישראל לפני מתן התורה :
 (לג) אך אני לא אובה להתערב בדבר הזה לברר איזה הן
 הקרובות שהיו מותרות לישא אותן לפני מתן התורה . ולא
 אובה להיות פורץ גדר להתיר אותן לשאר העמים אחרי אשר
 גם הם נהגו בהן איסור נשואין : (לד) אך כאשר יהיה לכם ראש
 אמונה חכמים ונבונים יראי יי כאשר יתאספו יחד בהסכמתכם
 ובהסכמת הממשלה לפקח על כל התקנות ומנהגים טובים . אז
 יפקחו גם על זה . וכאשר יתקנו כן יקום : (לה) אך לעת עתה
 השמר גם אתם מלישא את כל הקרובות אשר נאסרו לבני
 ישראל קהלת יעקב :
 קאפיטל ה .

(א) כל מצות החקים כמו מילה . ושבתות וחגים . ומאכלות
 אסורות . ודומיהם . נצטוו רק לישראל לבד . אבל אתם יראי יה
 משאר העמים פומרים מהם : (ב) אך במדינות אשר נאסר מטעם
 הממשלה לעבוד יום אחד בשבוע . חיבים גם אתם לשבות
 ביום ההוא : (ג) ואם פני לא מפני חובת קדושת היום תנוחו בו
 אך מפני חובת תקנת המדינה לטובת העובדים : (ד) כי כן
 צותה התורה לקים את כל התקנות טובות מהממשלה או ראש
 האמונה : (ה) לכן גם באסיפת ראשי האמונה מקהלות יראי
 יה . אם יתקנו לכם ימי שביתה וימי החג . תחיו חיבים לקיים
 את דבריהם במדינות אשר תחת השגחתם : (ו) ונכון כי
 האנשים

וכן היה מותר לישא אחות האב לפני מתן התורה . כי עמרם נשא את יוכבד אחות אביו לאשה : (לב) והנה אם כי שאר העמים מותרים לישא את הקרובות אשר היו מותרות בישראל לפני מתן התורה : (לג) אך אני לא אובה להתערב בדבר הזה לברר איזה הן הקרובות שהיו מותרות לישא אותן לפני מתן התורה . ולא אובה להיות פורץ גדר להתיר אותן לשאר העמים אחרי אשר גם הם נהגו בהן איסור נשואין : (לד) אך כאשר יהיה לכם ראש אמונה חכמים ונבונים יראי יי כאשר יתאספו יחד בהסכמתכם ובהסכמת הממשלה לפקח על כל התקנות ומנהגים טובים . אז יפקחו גם על זה . וכאשר יתקנו כן יקום : (לה) אך לעת עתה השמר גם אתם מלישא את כל הקרובות אשר נאסרו לבני ישראל קהלת יעקב : קאפיטל ה .

האנשים אשר ינשא לכם באהבת יי . יתאמצו לבד יבלו בימי השביתה והחג את כל היום בהבלי שחוק והוללות רק יתקבצו גם בבתי התפילה לעבוד את יי בתפלת ׀ והלולים בשירות ותשבחות כאשר יתקנו לכם ראשי אמונתכם : (ז) ואני לא אובה להתערב בעניני התקנות . לבקש מאת ראשי האמונה . אם יאבו לתקן לכם לשבות בו . יען כי גם הבורא בחר בו לקדש בעבור בני ישראל : (ח) רק היום אשר יומב בעיני ראשי אמונתכם בהסכמת ראשי המדינה כרצונכם . אותו יתקנו בעבורכם : (ט) כי רק בני ישראל אשר לפי אמונתכם אינם יכולים להחליף את יום השבת ביום אחר מימי השבוע . המה חייבים לשבות ביום השבת : (י) והנה אסן היו כל האנשים יראי יי והולכים בדרך הטוב והישר . לא היו צריכים לראשי אמונה : (יא) אך יען כי ביצר לב האדם גם מחשבות רעות מנעוריו ונמצאים גם אנשים הרוצים לילך בשרירות לבם . לכן צריכים לראשי האמונה להדריך את העם בדרך הישר : (יב) כי הם יטיפו על לב העם למען ימנעו מלילך אחרי עצת יצר מחשבותם ותשוקות לבבם . רק יתחזקו לעשות תמיד את הטוב והישר : (יג) גם מוב ונכוז כי יתקנו לכם ראשי אמונתכם ברכות ותפלות להבורא יתברך שמו . למען תזכרו את יי אלהיכם בכל יום ויום כל ימי חייכם : (יד) כי הנה כן נאמר לישראל בנים אתם לוי אלהיכם . ואם גם אתם תהיו אוהבי ויראי יי ושומרי מצותיו לעשות חסד וצדקה וטוב וישר . תהיו גם אתם בנים לוי אלהיכם : (טו) כי כל העושה רצון יי נחשב לו כמו בן :

קאפיטל ו'

(טז) הנה גם כדברתקנות התפלות לא אובה להתערב . כי אני חדל האישים יודע את שפל ערכי הקטון מלעמוד במקום גדולים : (ב) אך למען תזכרו את יי אלהיכם בכל יום ויום גם כשרם תהיינה אסיפות ראשי אמונתכם לפקח בענינים אלה : הנני אני לתקן לכם יראי יה ברכות ותפלות הנני מבטל את תקנותי מפני תקנותיהם : (ג) כאשר יתקנו לכם הם ברכות ותפלות הנני מבטל את תקנותי מפני תקנותיהם : (ד) ואלה הם הברכות והתפלות אשר תברכו ותתפללו בלשונכם או בכל לשון אשר תרצו : (ה) לפני כל מאכל או משקה אשר תאכלו או תשתו תברכו ברוך אתה יי בורא הכל : (ו) ואחרי האכילה או השתייה תברכו ברוך אתה יי הן את חכל י נא פרנסני בנחת ובכבוד ובחרתבה אמן : (ז) ואם תאכלו ותשתו בסעודה אחת כמה מאכלים ומשקאות . תברכו לפני הסעודה את הברכה הראשונה . ואחרי כל הסעודה

את הברכה האחרונה: (ז) בכל לילה טרם תלכו לישן תתפללו „אנא יי אלהי הרוחות לכל בשר, השכיבני לשלום, ותעמידני לשלום. ושמרני מחלומות רעים והרהורים רעים, ואל יכהלוני רעיוני. כי בידך אפקיד רוחי כפר לחטאי וחזק את לבי לעבודתך, ושמרני מכל רע. וגמלני כל טוב לאורך ימים, ומלא חמיר חסרוני כל בריותיך, ויתגדל ויתקדש ויתפאר ויתהלל שמך לעולם ועד אמן“: (ח) בכל בוקר אחרי קומכם משנתכם תתפללו „אודה לך יי אלהי הרוחות לכל בשר אשר החזרת בי רוחי ברחמיך“ הרבים אנא יי כפר לחטאי, וחזק את לבי לעבודתך, ושמרני מכל רע, וגמלני כל טוב לאורך ימים, ומלא חמיר חסרוני כל בריותיך, ויתגדל ויתקדש ויתפאר ויתהלל שמך לעולם ועד אמן: (ט) אלה ברכות האכילה ותפלות השנה והקוסה, יתפללו האנשים, וגם הנשים, אבל הקטנים הצעירים טבן שתיים עשרה שנים פטורים מהם, אך טוב לחנך בהם גם את הקטנים: (י) וזאת היא „תפלת חמיר“ אשר תתפללו בכל יום בבקר: (יא) ברוך אתה יי אלהינו אחר, היה הוה ויחיה, בורא הכל, ויודע כל, ומנחיג את כל בהשגחתו, האל הגבור והגורא רחום והגון ארך אפים ורב חסד ואמת, הטוב והמטיב לכל, אנא קבל ברחמים וברצון את תפילתי אמן: (יב) אנא יי סלח לנו על כל חטאינו וחזק את לבבנו לעבדך באמת ובתמים אמן: (יג) אנא יי, הרם את קרן ממשלתנו וברכנו בשלום עם כל העמים אמן: (יד) אנא יי רפאנו טבל הלאים ויסורים רעים ושמרני מכל צער ונזק ויגון ואנחה, וחזק את בריאתינו, ותאריך את ימי חיינו וישנותינו בניעמים אמן: (טו) אנא יי אל תצריכנו לירי טחנת אדם ולא לירי הלאזם, כי אם מידך הקדושה והפתוחה תפרנסנו חמיר בנחת ובכבוד ובהרחבה אמן: (טז) אנא יי, חננו מאתך חכמה בינת דעת, והשכיבנו בכל רכיבנו, והצליחנו שמיר אמן: (יז) אנא יי אלהי הרוחות לכל בשר, חוסה נא על כל נפש רוחות בני אדם, כצל כנפיך הסתרים, והמציא להם מנוחה נכונה, שמרם מכל רע וגמלם כל טוב עד עולם אמן: (יח) אנא יי, שמרני מכל רע, וגמלני כל טוב לאורך ימים, ומלא חמיר חסרוני כל בריותיך, ויתגדל ויתקדש ויתפאר ויתהלל שמך לעולם ועד אמן ואמן: (יט) את „תפלת חמיר“ אתקן לכם בעבור האנשים הגדולים כאשר יהיה לכם פנאי להתפלל בבקר ואם חרצו תתפללו גם בערב, ונשים וקטנים פטורים מזה אם לא יאבדו להתפלל אף בבקר: (כ) ונכון שלא תאבדו לאכול בבקר טרם תתפללו, למען לא תשכחו להתפלל: (כא) אם תהיו שלשה אנשים או יותר תתפללו ביחד, תתפללו באזנה, אשר אחד מכם יהיה המתפלל הראשי, והנשארים יענו אחריו כל פסקא, כי בזה תפארו את התפלות: (כב) בכל מקום אשר תתפללו ישמע יי ויקבל את תפילתכם, ואם תלכו להתפלל בבית התפלה הסקודשת בעבור זה, בזה תרוממו את תפילתכם: (כג) עד הנה הן תקנות התפלות אשר תתנהגו לעת עתה עד אשר תהיינה איסופות ראשי אמונתכם לפקח בענינים אלה: (כד) וזאת התפלות אשר תקנתי אני בעבורכם יסדתי בקצרה, למען לא אכביד את העול על צוארי העם: (כה) והאיש אשר ינשאו לבו להתפלל יותר, ויכל לאמר תהלות ותחנונים כרצונו בספר תהלים הנעתק עתה בכל הישונות: (כו) ואבקש גם אתכם ראשי האמונה, כי גם אתם אל תאריכו הריבה בתקנתכם בהתפלות, למען לא תכבידו את העול על צווי העם: (כז) ולא תשתררו על העם באומץ כח יד חזקה, רק תלכו אתם בתום ולא בעקשות, ותמשכו אותם כחבלי אהבה וברצוים טובים: (כח) כי „דברי חכמים בנחת נשמעים“ אמר קהלת בן דוד:

קאפיטל ז'

(א) הנה אחת מן הטעמים אשר לא אובה להודיע את שמו, למען לא ירוממוני ולא יקדשוני: (ב) אך אם אולו אתודע לכם המתחזקים בברית יראת יי, אבקש מכם כי לא תרוממוני ולא תקדשוני: (ג) אל תעשו זכר לאבל ביום מותי או ביום מאורעות רעות שלי, וגם לא זכר החג והשמחה ביום „מולדתי או ביום מאורעות טובות שלי: (ד) והנה זאת איני צריך לבקש מכם לבל תארוני ליפה תואר או גבור חיל או לחכם לב ונכון דעת ובעל מתק שפחים: (ה) כי כל רואי ידאוני כי לא תואר ולא הדר לי כי הנני מעונה ומוכה ורפיון כח ואין אונים: (ו) וכל שומעי ישמעו כי הנני כבד פה וערל שפתים ובעל לשון עלגים: (ז) וכל המברכים אתי תבוננו

יתבוננו בי כי בער אני מחכמה ונעור בתבונה ולא למדתי דעת : (ח) ואף אם אולי יתרכו רודפי בגלל הספר הזה אשר ירדפוני עד לקץ חיתי : (ט) כי גם אני הנני מוכן להקריב את נפשי למות בעבור זה , בתקותי כי ^{יד} אחרי מותי מפני הדבר הזה יראו ויתבוננו לדעת כי הצדק אתי ואז יתרכו הבאים בכרית יראת יה : (י) לכן אף אם אולי ימיתוני כמיתה קשה בעבור מפעלי זה אל תקדשוני גם אחרי מותי : (יא) ואל תחשבוני לאלוה או לחלק מאלוה , למען לא תהיו עובדי אליל : (יב) וגם אל תחשבוני לבן אלוה הקרוב אליו יותר משאר האנשים , כי הנני בן אדם וככל שאר האנשים הנקראים בנים ליי אלהינו . ואינני נעלה עליהם : (יג) ואף גם לנביא אל תחשבוני כי למדרגת הנבואה לא הגעתי : (יד) כי גם בעת כתבי זה הספר לא ראיתי כל הזון ומראה , וקול דברים לא שמעתי . זולת התשוקה העזה מאד אשר אאמין כי מאת אלהים בשפע זאת עלי לעוררני להעתיק מתורת משה את מצות העמים : (טו) וגם אל תחשבוני לאיש מופת עושה פלאות כי הנני איש הרוט : (טז) וגם אל תברו עלי כי אחרי מותי קמתי לחיים ועליתי ברכב אש השמימה : (יז) ואם כי לא אכחיש באמונת תחיית המתים , כי הכורא הכל יש מאין הוא כל יכול : (יח) אך בעת אשר יעלה ברצון הבורא להחיות את כל המתים יהיו רצון מלפניו להחיות אז גם אותי ובמקום אשר יהיו אז כל הקמים מן המתים שם אהיה גם אני : (יט) וגם אל תאמרו כי במיתתי נתכפרו חקי התורה ונתבטלה אחת מן המצות : (כ) כי אלפי אלפים כמוני ימותו . ואות אחת מתורת משה לא תבטל ולא תגרע אף אחת מן המצות : (כא) ואף גם למשיח לישראל אל תחשבוני כי מלך או נשיא משיח לישראל אינני , כי לא משול אמשול עליהם : (כב) וגם משיח פודה וגואל ישראל אינני , כי לא נצמח להם עדיין על ידי שום טובה או הצלה : (כג) וגם משיח מחוקק לישראל המישר ארחותם אינני , כי לא אליהם שלהנו יי כי מברעדי יש להם רבנים ומטיפים המפקחים עליהם לישר ארחותם בעיני האמונה * ליראי יה מן העמים אל התקנו להעם זכרון האכל או זכרון השמחה למאורעותיכם הרעות או הטובות או שום תקנה אחרת כבונתכם לעשות לכם זכרון שם עולם . למען לא תתרוטמו ולא תתגאו על העמים יראי יה : (כד) ויהי רצון מלפני יי אל רחום וחנון כי ירחם עליכם כל בני אדם ויברכם בכל טוב ושמרכם מכל רע ויאר פניו אליכם ויחנכם וישא פניו אליכם וישם שלום בין כל יושבי תבל :

* (כד) ויהי רצון מלפני יי אל רחום וחנון כי ירחם עליכם כל בני אדם ויברכם בכל טוב ושמרכם מכל רע ויאר פניו אליכם ויחנכם וישא פניו אליכם וישם שלום בין כל יושבי תבל :

ה'תשס"ו האלה יהיו יתפחח' המס' מחברת דבת אפול' אל' ארסיס קרה בידי

תעודת היהודים

מאמר
תעודת היהודים
 בארבע הארצות ממלכת פולין ממאה
 האחרונה באלף החמישי עד שנת
 תקכ"ב באלף הששי
מאתי משה יעקב שווערדשארף

הנה צקפרי הדורות וצנעילותם היחוסים נוכרים כונה פעמים
 אכנסים צתואר "פרנקים דר"ח" הונה פרנקים דר' ארלות ונולכת
 פולין, וצעבור האכנסים טאין להם ידיעה צזה. הכני לכחצו צזה
 צקלרה:

א) הנה היהודים אשר צאירופא היו צינים הקדמונים רק צמדיות
 ספרד (ספניא) ואשכנז (דייטשלאנד) לצד. ונטס נחפצו גם
 לשאר הנדיות צאירופא. ונזה אשר היהודים צמדיות פולין, רוקיא
 ואונגארן נוצרים צטפה אשכנז (צקלת שנים) נחפצו כי נארץ אשכנז
 צאו היהודים לגור צארלות האלה. ועוד צטנית הנחה האחרונה לחלץ
 החמישי צבר נולאו היהודים קן להם צארץ פולין כנ"ש צקפר כלילת
 יופ' אשר אעתיק דצריו האלה. ואחרי זה ציוני הגזרות והרדיפות צארלות
 אשכנז אשר נחגרשו היהודים פעם אחר פעם ננעקויות טונים צוננים
 טונים נטנת ד' אלפים התקפ"צ עד טנת ה' אלפים ק"ס. כיחוספו
 עוד הרבה יהודים צפולין אשר צאו נארץ אשכנז להחסיט צל' כנפי
 נולכות פולין, ונלכי פולין טנו חסד על היהודים ונחטו להם כחצי
 זכיות (פריווילעגיע) והיהודים טריוו חת ארץ פולין צהרצס צה חת
 כנפי הנסחור צכל גצולותיה טציצ:

ב) ואודות הכחצי זכיות. כת' צקפר עיר האלה. (תולדות רצני
 צר סק ל' 40 צזה הלטון "הנולך הראטון אשר פרט סיכת טלנו
 וחסרו על היהודים צפולין היה צאלעטלאוו החמישי טנקרא
 צאלעטלאוו החסד טכתצ להם אגרת זכיות (פריווילעגיע) צטנת
 ה' אלפים כ"ד 1264 לנאפרס) צקאליט. וצו נתן להם חוקים
 טונים ונשפטים לדיקים. לתח להם נחיה צקרצ העמים... וקאזינויר
 הגדול נולך פולין אשר וקים כל דצרי הפריווילעגיע הטיח צטנת ה'
 אלפים ל"ד (1331 לנאפרס) ליהודים יוסצי פולין גדול ופולין קטן.
 וצטנת ה' אלפים ל"ז. גם ליהודי גאליציא. וואלין. וגם הנלכים
 טאחרייהם

תעודת היהודים

סאחריהם סמרו זאח לעולם וצטנת ה' אלפים ר"ז (1447 למוספרם)
כצנת קאזימיר היאגעלאכי על כסא מלכותו צקראקא קמו ויהעודדו
היהודים סצפולין לצא לפני המלך להחנות לו לקיים אח כל חוקק
הזכיות שלהם כפי העתק הפריווילעגיע של צאלעסקלאוו שהיה צידם
אשר מלאו צצית עקד הארמון צפוחא צין כחצים עתיקים סכללו מאס
ציום הסרפה שהיתה צעה ההוא. והמלך עשה צקשחס. ונתן להם
אגרת סכית צהוספות עוד זכיות לפי לירך העת. גוף הכחצ של המלך
הזה מאלא צאחרית הימים צאולר צית הכנסת הגדול צפוחא. ועליו
היו חתומים וקיומים של המלכים. קאזימיר היאגעלאכי. זיגמונד איגיסט.
קטעפאן צאטורי. זיגמונד הסלישי. וולאדיסלאוו הרצעי ויאהן קאזימיר.
כל אחד צזמני. וצמדית ליעא. אחרי עלות וולאדיסלאוו יאגעלא על
כסא מלכות פולין ונסיכות ליעא סחוצרה לה יחדיו צצנת ה' אלפים
קמיו (1386 למוספרם) גרם עצרו סנחים ימים מיום סצנת יאגעלא
על כסא מלכותו. צאו סלוחי קהלות צריסק וטראק צסס כל יהודי
ליעא לפני הכסף ויעאלד מונלא מוקס המלך צליעא. וספכו סיחס
לפניו לחזק עמודי החופס והזכיות שיש להם מיני קדם מאח צאלעסקלאוו
וקאזימיר הגדול ולכחיז חוקי זכיותיהם על ספר ונחחים צנצעת המלך
למען יהיה עליהם סתרה ציום לרה. המלך נעהר לצקשחס. ועל פי
פחטגן כחצ הדה סנתן צאלעסקלאוו ליהודי פולין צקאליש. כחן ויעאלד
צצנת קמיו (1386 למוספרם) צלולק. הרומא (פריווילעגיע) ליהודי
צריסק וטראק. ואחריה ליהודי שאר קהלות ליעא וואלין. עם הוספות
קטנות וסמייים על דצרי האגרת של צאלעסקלאוו" עכ"ל צעיר סהלה:
ג) והנה ונחלה. כאשר היהודים צפולין היו מעטים. וגם הזמן היה
רחוק להם. לכן אס כי היו יראי הסס. אך צחורה לא יכלו לעסוק
ופפי כוצד פרנסתם. ורק מוקרי דרדקי החזיקו לחנוקות. לכן לא היו
אז ציכיהם אכסים מוליינים צחורה. אך כאשר ארכו להם הימים
צפולין. ופרו ורצו סס. והצורא יחצך סמו ריחס עליהם והטיצ אח
מלצס. והמלכים נחמו להם רשות ליסד קהלות ויסוצים צכל עיר ועיר
אז סתחילו למנות עליהם רצבים. והיתה זאת צערך אחרי סנת רי
והרצ הראשון צעיר צריסק היה הגאון מו"ה יחיאל לוריא אשר צא
לסס מומדינת עלזאק. והיה סס לאצ"ד צערך סנת ר"ל. והגאון מו"ה
מוסקה מיינך הלוי צא מונגלא ונחקצל לאצ"ד צפוחא. וצצנת רל"ד כצד
היה סס לאצ"ד. ואחרי זה צערך סנת ר"כ. היה הראש ישיצה צקראקא

הגאון

תעודת היהודים

ב

הגאון מו"ה יעקב פולאק הראשון והר"ם אה קרן החורה והעמיד
תלמידים הרבה. ואם כי הג"מ יעקב פולאק קבע אח"כ לפראב.
זנפטר גם בערך שנה ר"ל אך תלמידיו אשר השאיר אחריו צפולין
גם הנה העמידו תלמידים הרבה ככל מקומות מושבותיהם. עד כי
נאלצה הארץ פולין דעה אה החורה. והם היו סביב לשנת ט' וצייניהם
כתקדו צחי הועד צארץ פולין. כמו שאכתוב הלאה:

¶) ואלה הם דברי הג"מ חיים נתן דעמזילער צספרו כלילת יופי
חלק א' בהמצוא גם צזה הלשון. ונלפנים צמוטך חיזה ונאות סמים
קודם לכן (טרם נלמח ונחרומו קרן החורה צפולין) היחה הארץ
ההיא (פולין) תהו וצבו. ונצלי יודע חורה. ונצלי כהן מורה. צלי
קנחת סיפרים. ונצלי מנצרי ספרים. ורק נוקרי דרדקי היו להם
לתקיות... כי רוצם ככלם היו יראי הטם וסינורי מליה וגם מנהגי
אצותיהם החזיקו צדיהם. אך צחורה לא היו עמלים. והנצנה לזה
כצר גילה לנו אחד מנצותינו צעלי החוספות האשכנזים אשר צהנעך
דצריו סיפר גם כן לנו מנעמד אצותינו מלח וננקדם אשר כצר מלחו
קן להם צמדינות פולין ורוסיא עוד צנחה האחרונה של האלף החמיסי
והוא רציו אליעזר מנציהם תלמיד רציו חם ז"ל אשר הסיצ חצותו
לרציו יהודה חקיד ז"ל. ואלה דצריו צקיף החצונה גם "הנה צרוצ
הנוקיות צמדינות פולין ורוסיא ואונגריא. טאין גם לונדי חורה מנחך
דחקם. והם טוכרים להם אדם מנצין מנצרי ינלחו. והי' להם לטליח
לצור. ולמורה לרק וגם לנלמד לצניהם. ומפני כי אין סיפוק ציד
כל לצור ולצור ליתן להם טכר מנציקם לנחיהם. חקנו להם חזקות
טיהיה טייך להם מנצנה פורים. וכדצת טנחת חורה. וגם כדצת
החחכים. והיינו לבצות מנאוכלי טלחן חחכים טלא ירע לצצם צתחם
להם מפני הנחת טנחת ואכילה וטתיה. ונמלחה מליה בוררת מליה"
עכ"ל החצונה (היא כדפסה צטו"ת מנר"ם צר' צרוך ח"ג דפוס לצבו
סימן קי"צ. וצקי חור זרוע הגדול צחלק טו"ת אחר הלי חפלה צסימן
קי"ג) וכחודע לנו אפוח מזה כי רק גודל ענים וכוצר פרנקהם גרם
לזה טלא היה סיפוק צידם להחזיק ג"כ צנעוז החורה להגדילה ולהאדירה
והספיקו ח"ע צניעונו חורה כפי חחם. וכה ננעטו להם יוני חשך
ואפילה זמן רצ גם אחרי זה. וגם צהחלת טנות מנחות מאלף השטי.
מנצרי כחוספו עליהם עוד הרבה מנננרטי אטככו ולרפת אשר לחו
מנצני צניהם. והם כחגרטו מנחך מולדתם פעם אחר פעם מנננרטי
טוכים

תעודת היהודים

טובים וצדקיים טובים. והיו נעים ונחמדים מאד הם ונשיהם וטפם
עד אשר באו לגור בארץ פולין ורוסיה. וברלי כקף אשר הפרחו
אז ראשי וקיימי בני הגולה למלכי ודוכסי ושרי פולין. ומלכו מקום
מופלג לנו והסיגו הרשיון להאחז בארץ. ולמלכו נמנה לכך רגלם וכל
אשר היו להם נתנו אז צעד כפסם ועפס. וידל ישראל מאד. ורוב
המנון נשחרו צערום וצחוקם כל. וצפסם הציאו לחנם לפי הטף.
וצמלצ כרחי כזה היו טנים רבות ויוצלות הרבה דור אחר דור. ומוצן
הדבר כי מקולר רוח ומועצודה קשה לא היה לכל ידם לחזק צרכים
כושלות ולהרצין חורה צישראל. וכה ארכו להם הימים צמלצ אחד
לצד עד אמלע המלה השליסיה, אשר אז ריחם די עליהם. ונתנס
לחן ולחקר צעימי זיגמוינד הראשון מלך פולין. והוא הציט עליהם צנין
חמלה וחכינה להטיצ ומלכס המדיני מעטע"י כחצי חריות וקיומים טכחן
להם. והרשות נתנה להם לסחור בארץ לארחה ולרחצה ולנסוע למקומות
הירידים. גם ליקד להם קהלות ויטוים ככל עיר ועיר. ולמנוח עליהם
רצנים ומורי לרק וראשים וטוים. כפי הטוב צעיניהם. וצפרון די
הטוב. התעוררו וראו ונתנו עין ולצ כי צא מועד ושעה מוכשרת לרומם
גם בן קרן התורה. ומלה די היתה זאת כי צעת הוא שלח לפניהם
איט אשכולות האדם הגדול צענקים הגאון ומחור עיני הגולה רצינו
יעקב פולחק ז"ל. . . . וכקרא צפרי הפוסקים צנס "מהרי"ק. . . . והוא
ז"ל צא לטכונ כבוד צעירנו פה קראקא עיר מנוכלת פולין. והסי ראשית
מלאכתו לקצוע פה צית מדרשו להרצין תורה לתלמידים. וקצן ורצן
ועשה אזנים לתורה ומישיצתו הגדולה והרחצה ילאו גדולי הדור ואדירי
התורה אשר הארץ האירה הכבוד תורחם וחכמתם. . . . ורצרו עשו פרי
כי גדלו והלליחו עד למעלה צתורה וצגדולה עד שגם אחרי טכטע
מקראקא מציזה טבה וכחחר לכהוג ישיצתו בארץ כנען היא ארץ צעהמטען
צעיר פראג המעטיירה. כצר נחרצו ישיצות ככל קהלות הקדש טצארצע
ארלות פולין ורוסיה ליטא וואהלין על ידי גדולי תלמידיו אשר השחיר
אחריו צרכה בארץ הסיח ככל מדינה ומדינה. טהתלמידים בארץ פולין
(תלמידי תלמידיו של ר' יעקב פולחק) גדלו והלליחו כל כך עד טצומן
קלר נעשו לגדולים חקרי לצ וללחום מלחמות ה' צגצורים. צדברים
צרורים. הטובים להלכה ולמעשה עוד צחי רצותיהם. ואחרי פטירתם
קמו התלמידים למלאות מקומם. וירשו את כסאם ואת גדולתם. וגם
הם עמדו לנכ והעמידו תלמידים הרבה צלל מקומות מושבותיהם. . . .

תעודת היהודים

ג

והם הופיעו באור תורחם עוד בהתחלת הנוחה הרביעית מאלף הששסי (היינו אחרי שנת ט' והלאה) ואז התחילו גם כן צמי הוועד בארץ פולין מאסיפת רוחי ומנהיגי ראשי המדינות בצירוף הרבנים הגאונים הצ"ח ור"מ ומו"ץ של כל הארצות מכל הממלכה. והם מדינות פולין קטן. פולין גדול. רוסיא. ליטא. וואהלין. אשר כולם נקצרו וצאו יחדיו מדי שנה בשנה צמקים קציעות שלהם. לפקח צעקיי המדינות צעיקי הערכת המסים אשר היה מוטל עליהם לתת לאולר המולך בכל המדינות מדי שנה בשנה. כי כן יקר להם המולך. ומלכד הערכת הממנה אשר התחדנו צטונו לצס לתת להגזירה אשר המולך פכרים יקרים בכל שנה ושנה וצטונו זה העה המולך חקרו עליהם. ונתן להם חקים ומשפטים ישרים. וישנו שלום וסקטרים בכל מקומות ממשלתו. ואין מחריד. ומדי היוחס צצית הוועד השתמשו גם כן בכל העה הוא לעשות גם כן סדרים ותקנות וסייגים צונה שמוגע להחזקה הרה לתקן תקנות מוצות. ולחזק צרכים כושלות. והיו עיניהם פקוחות להסגיח גם כן על החזקה היציבות. ועל מיכוי ראשי היציבות בכל עיר ועיר ועל הדפסה ספרים חדשים גם ישרים ולא נעשה דבר גדול בכל הארץ מבלעדי רשותם והסקנותם. וגם כל הקפקות וכל השו"ת המוגעים להלכה ולמעשה צעיקים טובים. וכל דבר ריבות אשר צעעריהם הכל הוצא לפני כס ומשפטם עם הרבנים הגאונים של ראשי הארצות: עכ"ל צס' כלילת יופי:

ד) והנה האסיפות מהרבנים והמנהיגים הכ"ל מוכר לפעמים צסס וועד דחמש ארצות. ולפעמים צסס וועד דשלוש ארצות ולפעמים צסס וועד דארבע ארצות. ואין חילוק ציניהם רק צקריאת השס לצד. כי צמלכות פולין היו חוגש ארצות אשר צמוכן היו מושבות צני ישראל מואז צחו ולהתייצב סס. וצכלס היו חונים גם כן חופסי יציבות ומרצי"ל חורה צישראל. והם מדינת פולין קטן ועיר הצירה קראקא צראשה. מדינת פולין גדול ועיר הצירה פוזנן צראשה. גליל רוסיא היא מדינת פאדאליא והעיר לבוב צראשה. גליל וואהלין היא מדינת אונקריינא והעיר לאדמיר צראשה. ולארצות הארצות האלה נלטרפה עמהם צקלת ענינים גם מדינת ליטא (אשר היתה מעולם כסיכות גדולה צפני עלמה גם לאחר שנקפחה ל ממלכת פולין משנת קמ"ו והלאה) והעיר בריסק צראשה וציוני המולך זיגמונד הראשון מולך פולין אשר מולך משנת קמ"ז (1507 לנאפרס)

תעודת היהודים

עד סנה ס"ז 1547 (למספרם) ציווי נתיקדו וועדי הארלות. ונחצטלו
 צענטה חקכ"צ (כמו שאכתוב הלחה) והוועדים נעשו ונקדם קדמחה
 ונאקפיות הדברים הגאונים והפרנסים המנהיגים של כל החמשה הארלות
 הנכרות אשר כל קהלות ישראל שצמלכות פולין וליטא היו קרים למשמעם
 ונאקפיות לפקודתם. אך אח"כ נעשתה ספ"ג והלחה החפדה מדינת ליטא
 ומדינת פולין ועשו להם וועדים נתיחדים ולאשר כי נקדם קדמחה היה
 הוועד מכל החמשה הארלות ניהד. על כן צדק קראו את הוועד
 צעס "וועד רחמנא ארלות" וכן צעפר "נתיבות עולם" ונחמ"ל נפראג
 נתיב הלשון פרק ט' צמכתו של הגאון ר' אלעזר נישא מוירונא אשר
 כתב ציוס ה' ז' ענת סנה סמ"ח ליליה. הוא מוכה גם חמשה ארלות
 פולין גדול. פולין קטן. רוקיא. ליטא. וואהלין. ואולם צדס גם
 חלה אשר קראו את הוועד צעס "וועד דשלב ארלות" גם הם כומו
 על חמשה ארלות הכ"ל. חלה שהם חצבו מדינת פולין קטן ופולין גדול
 למדינת אחת. וקראו לשתיהן צעס ארץ פולין וכן כללו גליל וואהלין
 (הוא אוקריינא) צחוד מדינת רוקיא (הוא פאדאליא) וקראו לשתיהן צעס
 ארץ רוקיא. וצחלטרק עמיהן גם כן מדינת ליטא. הרי כאן שלש ארלות
 וכן גם המהרים מנוצלין צחצבותותיו ס"י פ"ח הזכיר מדינת פולין
 רוקיא וליטא. וחלה אשר קראו אותו גם ציון הוא צעס "וועד
 דארצע ארלות" מפני שחצבו מדינת פולין קטן ומדינת פולין גדול לשתיים.
 והנה נעשתה ט' עד סנה ת' צערך. נקראו הוועדים על הרוב צעס
 "של שלש ארלות" ולפעמים צעס "של חמשה ארלות". וצפי קלת צעס
 "של ארצע ארלות". חבל אחרי סנה ת' הכר הוועד חמיד צעס "של
 ארצע ארלות". והכוונה על מדינת פולין קטן. פולין גדול. רוקיא.
 וואהלין. כי מדינת ליטא לא ככלל עוד עמיהן אחרי אשר נפרדו מהם
 עוד צענת ספ"ג מלהחאסף עמיהן ניהד:

¶ צדדון מקומות הוועדים נראין הדברים כי נראש נקדם לא היה
 להם נקום מוגבל אחד להחועד גם חמיד צקציעות. רק החוועד
 יחדיו צחיה נקום אשר צחרו למו לפי טעה. פעם כה ופעם כה.
 כפי הטוב צעייניהם. וסוד כמוו וגמרו סיהיה הוועד צקציעות צירידי
 לוצלין ויערקלוב. ואם כי נעשו לפעמים גם אח"כ את הוועד גם צקציעות
 אחרים זולתם. אך כל זה אירע רק לעתים רחוקות ועל פי איזה קיצה
 ועיקר קציעות נצתי וועד טלהם היה רק צלוצלין וציערקלוב. והנה
 צחחלה קצלו להם נקום הוועד צעיר לוצלין נקום נוסכן הגאון מויה
 סככא

תעודת היהודים

ד

שכנח ז"ל שנפטר בלובלין ביום ר"ח כסלו שנה ט"ט לפ"ק. והסתוועדות
 היה גם תמיד ציריד גראמניץ שהוא צסוף ימי החורף. שהיה אז גם
 רוב הסוחרים ורצויו עם מכל קלוי ארץ. וכן היה עד ערך שנה ט"כ.
 ואחרי זה הסופו גם כן לעשות עוד מקום קצוע להסתוועד יחדיו גם
 צעיר יערקלוב בזמן הירידים גם. שהוא צסוף ימי הקיץ. וזני אז
 והלחה היה להם שני צתי וועד. וכה התמידו יחדיו קרוב למאה שנים
 מן ערך שנה ט"כ. עד ערך שנה ה"כ. ואז נחצטל הוועד בלובלין
 והספיקו את עלמס צוועד יערקלוב לצד אשר עומד על כנו עד זמן
 האחרון. ועוד צשכח תקי"ד צחודש ערשסון היה להם וועד גדול גם
 ואחרי הוועד ההוא לא מללחו שהיה עוד איזה וועד גדול ציערקלוב.
 וצשכח תקכ"צ ביום כ"ח מנחס היה עוד וועד גדול ומגלוי הקהלה של
 ארצב ארלות צעיר פילץ. ואחרי וועד זה לא מללחו עוד לגלוי ארצב
 ארלות איזה וועד כללי צסום מקום:

¶ והנה צהחלה היה וועד אחד לראשי קהלות היהודים מארץ ליטא
 ציחד עם ראשי קהלות היהודים מארצב ארלות פולין. אך מנשכח
 שפ"ג והלחה הספרדה ליטא מפולין. ואזי זקני הגלון מו"ה מליר
 וואהל האצ"ק צריסק דליטא יקד בליטא וועדים מיוחדים ושלש ראשי
 קהלות. שהם צריסק. הוראדנא. פינסק. ואחרי זה צשכח ת"ל נעשה
 גם ויילנא לקהלה ראשי צפני עלמו. והיה אז בליטא ארצב קהלות
 ראשיות. ואחרי זה צשכח תכ"ח נעשה גם סלולק לקהלה ראשי צפני
 עלמו. וזני אז והלחה נחצצו בליטא חנש קהלות ראשיות. והוועד
 הראשון מארץ ליטא אחרי הספרדה מפולין היה צשכח טפ"ג. והוועד
 האחרון מליטא היה צשכח תקכ"ח לפ"ק:

¶ והנה הוועדים אשר עשו הגלויים של ארצב ארלות פולין היה
 מדי שנה ושנה. וצמוקומות הקצועים צירידי לובלין ויערקלוב אזל
 הוועדים של מדינה ליטא לא היו חכופים כל כך. רק צכל שהים אז
 שלש שנים. וצאחרונה גם עשר וגם עשרים שנה צין וועד לוועד. וגם
 לא תמיד צקציעות צמוקום אחד. רק צמוקומות סוכים ועל הרוב צעיר
 סעלץ בגליל צריסק. ולפעמים גם צעיר צריסק. וצעיר זאצבוראוי.
 וצעיר חאמסק. ועוד צאיזה מקומות. כנו צעיר סלולק. פרוזין. מיר.
 אמודור. הוראדנא. מיטענעלקי. וויסאקי. קריכין. אלקנין:

¶ וכנו שהיו צמדינה ליטא קהלות ראשיות כן היה גם צארצב
 מדינות פולין צכל מדינה ומדינה קהלות ראשיות. כי צכל מדינה

ומדינה

תעודת היהודים

ומדינה נומדינית פולין היו הרצה קהלות ישראל. ונחלקו לקהלות ראשיות. כי צמדינה פולין גדול אשר לגליל פוזנא תחשז. היה לה ארבע קהלות ראשיות. והגאונים והמנהיגים של קהלות הראשיות נוסס המה פוזנא. ליסא. קאליש. קראטשין. וגם גליל וואהלין שהוא מדינה אוקריינא גם לה היה ארבע קהלות ראשיות. והם לאדניר. אוסטרא. קרעמניץ. לוינק. וכן גם מדינה פולין קטן ומדינה פאדאליע נחלק כל אחד מהם לקהלות ראשיות:

ד) ומלכד היועד הכללי של רצני ומנהיגי ארבע ארלות דומדינות פולין אשר היה קצוע להם תמיד צלוצלין וציערסלוב. עוד היה גם כן לכל מדינה ומדינה נומדינות פולין וועד פרטי צפני עלמו. אשר החוועדו צס יחדיו הרצנים והמנהיגים מכל ראשי הקהלות של אותה מדינה לצד. לפקח על עסקי הגליל שלהם צעניכים הפנימים הנוגעים רק להם צלצד. ועל דצר גדול הליעו אח"כ לפני וועד הכללי של ארבע ארלות לקיים הדצר על פי רוצ דעית והוועדים הפרטים האלה היו נקראים צסם "וועד הגלילות" והוועדים הכללים היו נקראים צסם "וועד של ארבע ארלות". או צסם "וועד דד"א" (היינו דד" ארלות) והראשים הקליכים המנהיגים אשר עליהם. אשר היהודים צחרו להם ברלוים היו נקראים צסם "פרנסים של ארבע ארלות" או צסם "פרנסים דד"א":

והצורה יתצרך שמו יחון וירחס עלינו. וירוס וינשא את קרן עמו ישראל צמהרה צימיו חון:

והצורה יתצרך שמו יריוס אח קין כל מטפחטנו . ויאיר צקרב
אח שונש הללחטנו ויחדש ימינו כקדם . ויזכו צחך שאר כל ישראל
ללמוד אח הצורה ולקיימה מחד עושר אושר והללחה לאורך ימים אמן .
כחפץ צכס הדורש שלומכם וטובצחכם המוקירכם ומצדכם מרחוק .
משה יעקב שווערדשארף :

אלה הן ראשי התיבות המובאין בזה

דד"א . דד' ארלוס . המה ארבע הארצית בממלכת
פולין אשר בהם היו פרנסים ראשיים הממונים על שאר
הפרנסים ראשי הגלילות וראשי הקהלות אשר בארצותיהם
כמוצא צספרי כיצני קורות היהודים :

הי"ד . יסס יקוס דמו . את התואר "קדוש הי"ד"
כיתבים על מי שנהרג על קדושת השם :

אבד"ק או אב"ד דק"ק , אז צים דין דקסלח קדישא . א"ז
או אא"ז . אזי זקני . או אדוכי אזי זקני . ב"ד , צים דין . בזה"ל
צום הלשון . בעהמח"ס , צעל המוצר ספר . בע"ס צעל ספר . דו"ז
דודי זקני . הג"מ הגאון נהר"ר . המו"ל המוליא לאור . המאוה"ג
המאור הגדול . הרה"ג הרצ הגאון . או הרצ הגדול . ז"ל זכרנו
לצרכה . זצ"ל זכר לדיק לצרכה . ז"ע זכיתו יגן עלינו . ח"ז חמי
זקני . יע"א יצנה עירנו אמן . כ"ץ כהן לרק . מו"ץ או מ"ץ מורה
לרק . מ"מ מוגד מיטרים . נ"י נרו יאיר . סג"ל סגן לוי . ע"ה .
עליו השלוס . או עליה השלוס . פ"מ פרנס ומנהיג . ק"ק קסלח
קדישא . ראב"ד ראש צים דין . ר"י ראש ישיבה . ר"מ ראש מתיבתא .
שליש"א שיחיה לאורך ימים טובים אמן .

א . אחי הכותב משה יעקב שווערדשארף צן לאדוכי אזי
נורי הצורכי הסגיד נדיב לצ מו"ה דוד טעבל שווערדשארף כ"י צן
החריף הסגיר הטפסר הנדיב מו"ה שמואל אליהו שווערדשארף זל"ל
(המוצא לקונן אות י"צ) הוא היה ראש קהל עדה ישראל צעיר צילגוראחי
(צפלך לצולין צארץ פולין הצוסקסיה) ונפטר ציום צ' תמוז סנת תרל"ח
הוא היה צן הסגיד החריף הנדיב מו"ה אליעזר שווערדשארף זל"ל
מלוצולין נפטר צימי הצורף סנת תרמ"א . ונשאר מוננו חצור צכח יד
והפסן מוחוכו הפירוש על הגדה של פסח צסס דמסק אליעזר . צן
הגאון

הגאון מו"ה רוב בעריש היילפרין שווערדשארף ראצ"ד ומגיד
עיסרים בלוזלין (המוצא לקמן אות ז') עס מנטו לזים אצותיו הים
היילפרין ובעה אשר ילאה הפקודה מנועס "המוטלה לטמות הכימיים
קרא את עלמו שווערדשארף וכפטר ציוס ז' עצה סנה תקפ"ד.
צן הגאון מו"ה מרדכי היילפרין (המוצא לקמן אות ז') מגזע הג"מ
יחיאל האלפרין אצד"ק וניסקק צעהמ"ח "קדר הדורות" עהיה ככד
למהרש"ל מגזע רש"י מגזע הסכא רבי יוחנן הסנדלר מגזע
דוד המלך ע"ה כווצא צקדר הדורות אות ר"י הסנדלר ועיין יחסו
של המהרש"ל הלאה אות ג' עד סוף אות ו' — ועוד התיחס
עלמו הג"מ בעריש המגיד מלוזלין הכ"ל לככד של הגאון מהר"ל
מפראג ז"ע. ועיין יחסו של המהר"ל מפראג הלאה אות ז' עד
סוף אות י"ח:

ב. אחי זקנתי אשה אדוכי אצי זקני הג"מ מרדכי היילפרין
הכ"ל אות א' היתה אמות אשתו של הגאון רבי אליהו מווילנא
צמותיו של הגביר מו"ה יהודה נקידאן. ואצי זקני הג"מ בעריש
המגיד מלוזלין הכ"ל הים תלמידו של דודו הגר"א מווילנא ז"ע:

ג. אדוכי אצי זקני המהרש"ל הכ"ל אות א' הוא הג"מ שלמה
לוריא אצד"ק אוסטרא. צריסק. לוזלין. (המוצא לקמן אות ו')
וכפטר בלוזלין צטנה סל"ד. צן הג"מ יחאל לוריא אצד"ק סלולק
(המוצא לקמן אות ה') צן הג"מ אברהם לוריא צן הג"מ יחיאל
לוריא אשר צא ממדינת עלזאס לצריסק והים אצד"ד צריסק צערך
סנה ר"ל לפ"ק. צן כבוד הסורה הג"מ אהרן לוריא אצד"ק היילצרון
(המוצא לקמן אות ד') צן הג"מ נתנאל לוריא צן הג"מ יהיאל
לוריא אצד"ק עריכפורט. צן הג"מ שמשון לוריא מווירעייזא ראס
יסיצה צעריכפורט:

ד. אחי זקנתי אשה אדוכי אצי זקני הג"מ אהרן לוריא אצד"ק
היילצרון הכ"ל צאות ג' הים הרצנית הטרקת מרת מרים ע"ה עהחיקה
יסיצה כונה סכים ויטצה צאהל וילון ואמרה הלכה לפני תלמידים
צחירים לומדים מופלגים. אחות הג"מ פריץ נקאסטניץ. וצה הג"מ
שלמה שפירא אצד"ק לאמלאו והיילצרון ומאצותיו של הג"מ שלמה
שפירא לא פסקה תורה עד רצינו שלמה יצחקי הטרדע צטס
רש"י עהיה מגזע הסכא רבי יוחנן הסנדלר עהיה דור רציני לרצן
גמליאל הזקן. צן רצן שמעון צן הלל הזקן. אשר הים מלד האצ

מסבט בנימין. ומלך האם מוצרע שפטיה צן דוד רמלך ע"ה :
ה. אדוכי אזי זקני הג"מ יחיאל ליריא חזדיק סלוקל אזי
של המהרש"ל הכ"ל אוח ג' היה חסן הג"מ יצחק קלויבר מפוזנא.
כשאר מנניו סו"ת זכחז יד. וצן זחו המהרש"ל כהגדל על זרכיו .
י. א"ז המהרש"ל הכ"ל אוח ג' היה חסן הג"מ קלוינימוס
המוצא זש"ת משרש"ל ס"י ל"ה. הוא מהר"ק ירושלמי המוצא
צקי ים של שלמה לגיטין פ"ד ס"י ל"ג. כי הוא עלה לירושלים והיה
סם הרב לעדת האשכנזים. וכפטר זקן ושצע ימים ומנחתו כבוד זכר
הזתים. צן מו"ה יעקב ז"ל.

א"ז הגאון מהר"ל מפראג הכ"ל אוח ג' הוא הגאון מו"ה
יהודה ליוואי. והוא נהג נשיחתו זכל מדינת מעהרין וזפוזנא וזפראג
יוחר מנחניקים סנה וכפטר זפראג זקן ושצע ימים (צן ל"ז או פ"ז סנים)
זיום הי ח"י חלול סנת סס"ט. צן הג"מ זללחל צן הגאון הלדיק מו"ה חיים
מוירנייזא. צן זכו של הג"מ יהודה ליוואי הזקן מפראג. כפטר סם
י"ג חסון סנת ר' לפ"ק ועקובל יחוסי איש מפי איש עד רזינו האי
גאון ראש ישיבה זפוזנדיחא. כפטר צן ס"ט סנים זיום כי יסן סנת
ד' אלפים השל"ז. צן רב שרירא גאון ר"י זפוזנדיחא. צן רב
חנינא גאון ר"י זפוזנדיחא. כפטר זסנת ד' אלפים הש"ג. צן מר
יהודאי גאון ר"י זפוזנדיחא (המוצא לקמן אוח ח') כפטר זסנת ד'
אלפים תרע"ו. צן מר שמואל ריש כלה. מננע הנשיאים וראשי
גליות מלחלאי זרובבל פחת היהודים זעת"י אשר עלו מוצל לירושלים
לזכות חס זית מוקדשנו"י הסני. צן פדויה (עיין מלידה דוד זרצרי
הימים א' ס"י ג' פסוק י"ט) צן שאלתיאל, צן אסיר. צן יכניה
הוא יהויבין מלך יהודה. מוצרע שאר הנלכים מנלכות זית דוד
המלך ע"ה.

ה. א"ז מר יהודאי גאון הכ"ל אוח ז' היה חסן מר רב צמת
גאון ראש ישיבה זפוזנדיחא מננת חרל"ח עד תרנ"ה לחלף החניטי.
צן מר פלטוי גאון.

ו. א"ז רב שרירא גאון הכ"ל אוח ז' התיחס עלמנו לככר של
חלה הגאוכים. אשר זחשוזח רב שרירא גאון הנדפס זקספר יוחסין
זחוז זזה הלסין, דלחנחא נקיטנא זקבלה דמן זית נשיחה לחנחא
ומזרעיה דרבה בר אבוה" עכ"ל. רבה בר אבוה היה זחחלת חלף
החניטי). עוד זחשוזח רס"ג זזה"ל "מר רב מארי זקנו זריה דרב
דינני

דימי סורגא" עכ"ל (רז מארי היה ראש ישיבה צפונזדיחא צנכת די אלפים טע"ג עד סניז לטכת ט"ל לחלק החמיסי). — עוד טס צזה הלסון "נר רז רבא צריה דרז דודאי זקנני" עכ"ל (רז רבא היה ר"י צפונזדיחא צנכת ד' אלפים הקל"ז עד הקמ"ח לחלק החמיסי) — עוד טס צזה"ל "נר רז יוסף צר רז מרדכי וסוה צר צריה דרז אבא גאון זקנני" עכ"ל (רז יוסף היה ר"י צפונזדיחא צנכת די אלפים הקל"ז עד די אלפים ה"ר).

י. איז רז האי גאון הכ"ל אוח ז' היה חתן רז שמואל דכהן גאון צ"ר חפני. ורי שמואל גאון הסוה היה ראש ישיבה צמחסיא. וסיה נחצר כמה ספרים. וחצר סערים. גס היה נחצר פירוטס וחסונו צלסון ערבי הנקראים "אל זאס אל אחכאס" ונפטר צנכת די אלפים חסל"ג.

יא. אחי זקנני אשת איז הגאון מהר"ל מפראג הכ"ל אוח ז' הרצניט הלדקת נרה פעריל כפורה יוס די י"ז אייר סכת ט"ע. צת הקל"ן גדול צעטער וקרוב למלכות מו"ה שמעלקא מפראג הנקרא צסס רי"ך שמעלקא בן מו"ה יעקב.

יב. אחי זקנני אשת איז החריף הגביר הנדיב מו"ה שמואל אליהו שיוערדשארג הכ"ל אוח א'. הלכעס הלדקת נרה אסתר ע"ה כפורה ציוס י"ז טבת סכת חרכ"ט. צת הגב"ד החריף הנדיב מו"ה יחזקאל מאיר וויינבערג מצילבורג (המוצא לקמן אוח מ"ז) טס מנעסו היה תאימים פרענקיל. וצעת אסר ילדה הפקידה מנעסס המנעסלה לטכות הכיוי"ס קרא את עלמו וויינבערג. ונפטר ציוס י"ז אייר סכת חר"ט צער אוסטריא. בן הגביר החריף החכם המפירקס צלדקת פזרונו מו"ה אהרן יהודה הנקרא ר' ליבוש פרענקיל מצאוריחאסט (המוצא לקמן אוח מ"ו) היה אחיו של הג"מ ברוך פרענקיל חז"ק לייפניק צעהמ"ח כמה ספרים. צני הג"מ יהושע יחזקאל הנקרא ר' פייבל תאומים (הסני) האזד"ק אוסטראולא (המוצא לקמן אוח מ"י) בן הג"מ יוסף תאומים חזד"ק אוסטראולא וראש ישיבה ודרסן צפחכא ודיין צלוצלין (המוצא לקמן אוח כ"ג) בן הגמ"ה אריה ליבוש תאומים (הראסון) חזד"ק קרעטויז בן הג"מ יהושע יחזקאל הנקרא ר' פייבל תאומים חזד"ק פרעמיסלא צעהמ"ס פכים נקצירות (המוצא לקמן אוח י"ט) בן הג"מ יונה תאומים חזד"ק הורחנא. ביקעלצבורג. מ"ץ. צעהמ"ס קיקיון דיוכס (המוצא לקמן

לקמן אוח י"ג) צן הג"מ ישעיה תאומים מפראג . וסלסלה יחוסס
למעלה צקודס מגזע רש"י ז"ע :

י"ג חני זקנתי אסח א"ז הג"מ יונה תאומים צעל הקיקיון
דיוכס הכ"ל אוח י"ג . הרצנית מרת בילא צח הג"מ מאיר וואהל
אצד"ק צריסק (המוצח לקמן אוח ט"ו) הוא אחיו של הגציר החריף
מו"ה יהודה וואהל מצריסק (המוצח לקמן אוח ל"ז) הנה צני
הגציר הג"מ שאול וואהל מצריסק טר צמדיכס פולין . כפטר צערך
סנה טע"ז (סס אסחו מרת דבורה צח מו"ה דוד דרוקער מצריסק)
ור' שאול וואהל היה צן הג"מ שמואל יהודא קאצינעלינבויגין
אצד"ר וראש ישיבה צוויכילא . פאדזה . צעמח"ס י"צ דרשוח נהר"י
נייך . כפטר טס ניסן סנה טכ"ז (סס אסחו מרת אבגיל הנוכס
אונלא . כפטרה עטרה צחייר סנה טכ"ד) ור' שמואל יהודה
קאצינעלבוויגין היה צן הג"מ מאיר קאצינעלבוויגין אצד"ק פאדזה
צעל טו"ח נהר"ס פאדזה (המוצח לקמן אוח י"ד) כפטר ציוס עטרה
צצצט סנה טכ"ה . צן הג"מ יצחק (ויס קוראים אוחו טמואל ילחק)
קאצינעלינבויגין הנודע צסס נהר"י אציו של נהר"ס פאדזה . וכחוצ
צקי טס וטאריס . טהג"מ יצחק קאצינעלינבויגין הוא היה חסן
הג"מ יחיאל לוריא מומדיכט עלזאס האצד"ק צריסק הנוצח ציחוסו
לעיל אוח ג' די מגזע רש"י ז"ע .

י"ד . חני זקנתי אסח א"ז הג"מ מאיר קאצינעלינבויגין
האצד"ק פאדזה צעל טו"ח נהר"ס פאדזה הכ"ל אוח י"ג . הרצנית מרת
חנה כפטרה סוף אדר סנה טכ"ד . צח הג"מ אברהם מינץ
אצד"ק פאדזה . צן הג"מ יהודא מינץ צעל טו"ח נהר"י נייך . מגזע
רש"י ז"ע .

ט"ן . חני זקנתי אסח א"ז הג"מ מאיר וואהל אצד"ק צריסק
הכ"ל אוח י"ג הרצנית הלקת מרת הינדא צח האלוף הקל"ן החריף
מו"ה פנחס הלוי איש הארוויץ וקרחאס (המוצח לקמן אוח י"ז) הנודע
צסס מהור"ף גיסו של הרמ"א ור' פנחס הוא היה פרנס הכולל
דד"ח וכפטר צקרחאס ציוס י"ז טצה סנה טע"ח . צן החריף מו"ה
ישראל הלוי איש הורוויץ מפראג . כפטר צפראג י"ד חטרי סנה
טל"ג . הוא אחיו של מו"ה עקיבא (אציו של הג"מ שעפטל הלוי
צעל ספר טפע טל) הנה צני האלוף הקל"ן מו"ה אהרן משולם
הלוי הנקרח ר' זלמן הורוויץ מפראג (המוצח לקמן אוח ט"ז) וגס
קראו

קראו אותו ר' זלמן ר' ישעיהם (על שם חזיו המוצא הלאה ור' זלמן שהוא כפטר צפראג ציוס ה' אלול סנת ס"י. הוא אחיו של הג"מ שעפמל הלוי איש הורוויץ (חזיו של הג"מ אברהם הלוי שהיה חזיו של הג"מ ישעיה הלוי בעל השל"ה) הנה צבי הקלין מו"ה ישעיה הלוי מעיר הורוויץ צנדינע צעהמען. וכפי המוספר היה הוא האדון של העיר הורוויץ. ואח"כ בא צא לפראג וקראו אותו איש הורוויץ על שם עירו. ולאח"כ הנה הסוסינא דיוסא משפחת הורוויץ והוא היה חסיד מוגזע רבינו יצחק הלוי. בן רבינו פנחס הלוי אחיו של רבינו אהרן נשיא הלוי מצנדינע הטרע צעס הרא"ה צעהמח"ס צדק הצים וספר החינוך. צבי רבינו זרחיה בן רבינו יצחק בן רבינו זרחיה הלוי בעל המאור יקר קפרו המאור צלויכל צענת חתק"י. וכפטר צענת חתקמ"ו לחלק החמ"ט:

מ"ז. חמ"י זקנתי חשתי ח"י הקלין מו"ה זלמן הלוי איש הורוויץ הכ"ל אוח ט"ו, הלדקע מרת נחמה צת מו"ה מנחם. וצענת רל"ה צנת ר' זלמן שהוא חת צית הכנת צפראג הכקראת "פנחס סול" לצכר כענת חתמו התיא.

י"ז. חמ"י זקנתי חשתי ח"י הקלין מו"ה פנחס הלוי איש הורוויץ וקראת הכ"ל אוח ט"ו. הלדקע מרת מרים בילא. נקצרה סמוך לחציה צקראת ציוס ח"י אלול סנת סע"ז. וחקוק על וולנחה "מרים אחות משה וההר"ן אחות הג"מ משה הטרע צעס הרמ"א וצת חתיד הקלין מו"ה ישראל איסרל פרנס ונכה"ג צקראת (המוצא לקמן אוח י"ח) כפטר ציוס י"ג אדר ראשון סנת סכ"ח בן מו"ה יוסף וחמ"י זקנתי חשתי ח"י ר' יוסף שהוא מרת גיטל צת מו"ה משה ז"ל.

י"ח. חמ"י זקנתי חשתי ח"י ר' איסרל הפו"מ וקראת הכ"ל אוח י"ז מרת מלכה צת מו"ה אליעזר. ועל סמו קראו חת חתו שהוא צעס ר' איסר לאזרם. וכחוצ צבי סס ושארית. כי ר' אליעזר שהוא הוא ר' אליעזר שרענצילש הפרנס ומנהיג צלוצ צהיה חתן הג"מ יחיאל לוריא ומנדינע עלזאס האצד"ק צריסק המוצא ציחוקו לניל אוח ג' ר' מוגזע רש"י ז"ע.

י"ט. ח"י הג"מ יהושע יחזקאל פייבל תאומים (הראשון) האצד"ק פרעמיסלא הכ"ל אוח י"צ היה חתן הג"מ אריה ליב האצד"ק קראת (המוצא לקמן אוח כ"צ) הטרע צעס היכער רבי רב ליב צעהמח"ס

בעהמח"ס חקוני תשובה . כפטר בקראקא ציוס טנת קודש ט"ו חי"ר
ונקצר ציוס חי ט"ז חי"ר טנת סל"ח . בן המאוה"ג מו"ה זכריה
מענדלעל (השני) מקראקא הנקרא ר' מענדל קלויזנער בן הקל"ן
מו"ה בנימין בינוש פרכס ומנהיג מפורסם (המוצא לקמן אות כ"ח)
וקראו אותו צסס ר' בינוש ר' מענדלס על סס אזיו . כי ר' ציוס
הסוד היה בנו של ר' זכריה מענדל (הראשון) פו"מ מפורסם המוצא
לקמן אות כ"י :

כ"ב . חנוי זקכתי אטת ח"ז ר' זכריה מענדל (הראשון) הפרכס
מפורסם הכ"ל אות י"ט היתה אחות הגאון מהר"ל מפראג ונת הג"מ
בעלאל המוצא בגודל הפארת יחוקו לעיל אות ז' עד סוף אות י" .
עיי"ס שהיו מגזע הגאונים ואלאלי מלכות צית דוד המלך ע"ה .

כ"א . ח"ז הקל"ן הפרכס מו"ה בנימין בינוש מפורסם הכ"ל
אות י"ט היה חסן מו"ה נפתלי צבי הירש בן הרס"ג הדרסן מו"ה
יצחק מלכו. בן מו"ה אברהם הפרכס ומנהיג בלכו. שהיה נקרא
ר' אברהם ר' הירצקיס בן הג"מ נפתלי הירצקי ראש ישיבה
בלכו. בעהמ"ח פירוס על נדרס רבה והסירה ומנס מגילות כפטר
סס ציוס י"ז יסן טנת טו"צ בן מו"ה מנחם מענדל טעלה לארץ
הקדושה .

כ"ב . ח"ז הגאון ההויכער ר"ר ליב האזר"ק קראקא הכ"ל
אות י"ט . היה חסן הגאון הגזיר מו"ה אפרים פישל אזר"ק לוקאווי .
ואח"כ היה בלכו. מנהיג הקהלה והמדינה . וכפטר בלכו. טנת טו"ג
בן מו"ה צבי בן הג"מ אפרים פישל ומצריסק טעטה הגשות על
הטורים . הוא ר' ווישל הסוכר צסמ"ע סי' ס"ט ס"ק כ"י . ור' ווישל
הסוד היה חסן רצינו המהרש"ל המוצא בגודל הפארת יחוקו לעיל
אות ג' עד סוף אות ר' . עיי"ס שהיו מגזע רש"י מגזע התנאים
מגזע מלכות צית דוד המלך ע"ה :

כ"ג . ח"ז הג"מ יוסף תאומים האזר"ק אוטטראוולא הכ"ל
אות י"ב היה חסן הג"מ נתן נטע אזר"ק טורצין (המוצא לקמן אות
כ"ד) ור' נתן נטע היה נכד להג"מ נתן נטע שפירא אזר"ק קראקא
בעהמח"ס מבלה עמוקים . כפטר בקראקא יוס די י"ג אז טנת טל"ג .
בן מו"ה שלמה שפירא בן הג"מ נתן נטע שפירא אזר"ק הירארכא
בעהמח"ס מכוז טערים . כפטר טנת טל"ז . בן הג"מ שמשון שפירא
המוצא בלמח דוד ח"א טנת טל"ז . שהיה דודו של הג"מ דוד גאנו
בעל

בעל לונח דוד.

כ"ד. איז הגי' נתן נטע אצד"ק טורצין הכ"ל אוח כ"ג הים
 חסן הגי' אברהם ברוך כהנא ראפפורט אצד"ק פיורדא (המוצא
 לקמן אוח ל"ג) נפטר צפיורדא ציום אסרו חג דפסח סנת תקי". בן
 הגי' משה מאיר כ"ץ ראפפורט פרכס וונטהיג זלצוב (המוצא
 לקמן אוח כ"ח) הוח אחיו של הגאון ר"ר שמחה כ"ץ ראפפורט
 אצד"ק לוצלין (המוצא לקמן אוח ס"ד) ונחקבל לאצד"ק זלצוב אך לא
 הביע לסס ונפטר על הדך זנכעו מלוצלין ללצוב זעיר טעזרטיין
 ציום ז' אצ סנת תע"ז. הס זני הגי' נחמן הכהן ראפפורט
 אצ"ק דונכא הנקרא ר' נחמן ליפשים (או ליפטיץ) (המוצא לקמן
 אוח כ"ה) בן מו"ה מאיר הכהן ראפפורט.

כ"ה. איז הגי' נחמן הכהן ליפשים ראפפורט האצד"ק
 דונכא הכ"ל אוח כ"ד הים חסן הגי' יוסף אצד"ק זלצוב (המוצא לקמן
 אוח כ"ו) נפטר זלצוב צחודס חשרי סנת תי"ג. בן מו"ה אליקום
 געץ.

כ"ו. איז הגי' יוסף האצד"ק זלצוב הכ"ל אוח כ"ה הים חסן
 הגי' מאיר אצד"ק קראקא. זלצוב. לוצלין. הסודע זסס מהר"ם
 מלובלין (המוצא לקמן אוח כ"ז) נפטר זסנת טע"ו. והנשר"ס הים
 צו של מו"ה גרליה ונכדו של הגאון הנקובל מו"ה אשר אצ"ד וראס
 יטיצה זקראקא טנשאר וננוו ונחצרת זכחז יד על פי קבלה.

כ"ז. איז המהר"ם זלובלין הכ"ל אוח כ"ו הים חסן הגי' נ
 יצחק כ"ץ שפירא ראס יטיצה זקראעמיניץ ואח"כ ריי זקראקא.
 נפטר זקראקא ציום טי"ז חלול סנת טו"ג. בן מו"ה דוד כ"ץ שפירא.

כ"ח. איז מו"ה משה מאיר כ"ץ ראפפורט הפרכס
 זלצוב הכ"ל אוח כ"ד. הים חסן הגי' שמעלקא ז"ק אצד"ק אוטטרא
 (המוצא לקמן אוח כ"ט ל') בן הגי' מאיר ז"ק אצד"ק זלצוב נפטר
 זלצוב כ"י כקלו סנת תי"ד בן מו"ה אברהם ז"ק וכיסזי הדורות
 גי'חסיס אוח הגי' נחיר ז"ק לככד להרא"ס זי"ע.

כ"ט. איז הגי' שמעלקא ז"ק אצד"ק אוטטרא הכ"ל אוח
 כ"ח הסחס עלנוו לככד של הקלין מו"ה שמעלקא נפראג חוהט
 של נהר"ל נפראג הכ"ל אוח י"א.

ל. איז הגי' שמעלקא ז"ק אצד"ק אוטטרא הכ"ל אוח
 ב"ח הים חסן הגי' חיים איש צבי אצד"ק קראעמיניץ. בן מו"ה
 טמואל

שמואל איש צבי בן הגי' צבי העלמאן מוירענייזא (המוצח לקמן
אוח ל"ח) הוא אביו המנעמה החיהמים אה עלמס מגזע צבי או
איש צבי. בן הגי' חיים מוירענייזא המוצח בגודל הפארת יוסו
לעיל אוח ז' עד ק"ף אוח י' עיי'ש שהיו מגזע הגאונים מלאלאי מלכות
זיה דור המלך ע"ה.

ר"א. א"ז הגי' צבי העלמאן הכ"ל אוח ל' היה חסן הגי' מ
ליעור טרויש אזד"ק פראקפורט דמיין. כפטר בן ע"ג טכיס
זטנה טכ"ג. בן הגאון המקובל מו"ה נפתלי הירץ טרויש ש"ץ
זעל הפירוש על קדר החפלה על פי קבלה:

ר"ב. א"ז הגי' אברהם ברוך כ"ץ ראפפורט אזד"ק
פיורדא הכ"ל אוח כ"ד היה חסן הגי' משה מגזע צבי אזד"ק
הוראדנא זעהנח"ס הפארת למטה (המוצח לקמן אוח ל"ז) בן הגאון
הקדוש מו"ה אברהם הי"ד מגזע צבי (המוצח לקמן אוח ל"ג) בן
מו"ה יעקב קאפל אשכנז. בן מו"ה שמואל איש צבי המוצח
זיחוקו לעיל אוח ל':

ר"ג. א"ז הגאון הקדוש מו"ה אברהם הי"ד הכ"ל אוח ל"ז
היה חסן הגאון המפורסם הרבי ר' העשל האזד"ק קראקא (המוצח
לקמן אוח ל"ו) כפטר זקראקא זיוס א' כי השרי טנה הכ"ד. בן
הגי' יעקב אזד"ק זריסק זובלין (המוצח לקמן אוח ל"ה) כפטר
זובלין זיוס ו' ט"ז כסלו טנה ט"ד. בן הגי' אפרים נפתלי הנקרא
ר' הירש (המוצח לקמן אוח ל"ד) והוא היה ראש ז"ר זובלין (כמו
טכתז עליו כדרו הגי' הירשל זערלינער אעתיק אה דזריו הלחה קיף
אוח ל"ד) ואח"כ היה זלדומיר פרכס ד"ח. ולכן קוראים אוחו ר'
הירש לאדמירער.

ר"ד. א"ז הגי' אפרים נפתלי הנקרא ר' הירש
לאדמירער הכ"ל אוח ל"ג היה חסנו (ולא זנו) של הגי' מ
יונה ווייל אזד"ק זונזורגא וסוואזין ומדינת שוויץ. בן הגי' יעקב
ווייל אזד"ק דיכאווערט וכל ומדינת זייארין. בן הגי' מאיר ווייל
אז"ד זמדינת אולמא. בן הגי' יעקב ווייל אז"ד וראש ישיבה זכירנבורג
זעהנח"ס טו"ת וסו"ז דעה"י ווייל.

הנה. נהחלה כהן הגי' יוסף לעווענטטיין האזד"ק קערחלך
לאיזה רזכים נוחזרים שהגי' אפרים כפחלי הירש לאדמירער היה זנו
של הגי' יונה ווייל אזד"ק זונזורגא. ודזריו חלה כהנו איזה נוחזרים

צקד יחיקהם אשר זהקדוהם ספריהם (כן כדפס צטס האזד"ק סעראלך
זהקדוהם ק' צרכה משה להג"ו משה נחום ירושלמוסקי כ"י אזד"ק
קאמינקא . וכן כדפס זהקדוהם גיסי הג"ו צבי יהוקאל מיכלזאהן
כ"י להסי דעסק אליעזר על הגדה של פסח מואזי זקני הכ"ל אוח' א'
דפיס קאלאמעא הרמ"ג) ואח"כ כחצ להם האזד"ק סעראלך כי הוא
טעה והציא גם אוחס ל"די טעות . כי הוא העתיק זאת מומגילת יוסקין
כחצ יד יסן . ואח"כ כאשר הציט עוד הפעם זהכחצ יד היסן הוא
ראה שכתוב טס . שהיה ר' אפרים נפתלי הירש חתנו של ר' יונה
ווייל . ולא צו . לכן כחצתי גם אככי כן .

והנה לפי דברי האזד"ק סעראלך הכ"ל היה הג"ו יעקב
האזד"ק לוצלין כמד למהר"י ווייל מלד אמו אשת ר' הירש לאדמייער
ולא מלד אביו . אזל אלל גיסי המ"ג לבי יחוקאל מיכלזאהן כ"י האזד"ק
פלוסק נולא ספר "גופי הלכות" דפיס יסן שהיה ציד א"ז הגאון ר'
הירשלי צערלינער (הנוצח לקמן אוח' מ"ז) וכחצ לי גיסי האזד"ק
פלוסק המזכר . כי על שער הספר גופי הלכות כחצ צכחצ ידו של
זקנו ר' הירשלי צערלינער בזה הלשון "טי"ך לה"ה מ"י לבי הירש
זהגאון מהור"ר ארי"י ל"ב כ"י אזד"ר דק"ק אמסטורדס יע"א צן הגאון
מהור"ר שאול אזד"ר דק"ק קראקא צן הגאון מ"י העשיל ז"ל אזד"ר דק"ק
קראקא צן הגאון מ"י יעקב אזד"ר דק"ק לוצלין צן המאור הגדול מהור"ר
הירש ז"ל שה"י ראש צ"ד צק"ק לוצלין צימ"י מהר"ם ז"ל כמד הגאון
מהר"י ז"ל "ע"כ דברי א"ז ר' הירשלי צערלינער ז"ל . ואשר הזכיר את
"מהר"י" הוא מהר"י ווייל צעל שו"ת ושו"צ הכ"ל , והתיצות "כמד
הגאון מהר"י ז"ל "שכחצ טס מוטעע שזאת קאי על זקנו ר' הירש
אביו של ר' יעקב אזד"ק לוצלין ולפי זה היה ר' יעקב האזד"ק לוצלין
כמד להמהר"י ווייל מלד אביו ולא מלד אמו והוא קטירה לדברי האזד"ק
סעראלך הכ"ל . אך אולי קאי התיצות "כמד הגאון מומרי" טכחצ טס
ר' הירשלי צערלינער . על תחלת דבריו שהיא על עלמו . ולא על סוף
דבריו שהוא על זקנו ר' הירש אביו של ר' יעקב אזד"ק לוצלין . או
אולי מפני שר' הירשלי צערלינער טכפטר צטכחצ הק"ס היה יותר מנחת
וחמשים שנה מאיחר מוקנו ר' יעקב אזד"ק לוצלין טכפטר צטכחצ ח"ד
לכן יכול להיות אם כי ידע שקנו ר' יעקב אזד"ק לוצלין היה כמד
מהר"י . אך טעה שסחליף לר האם צלד האב . כי הוא כחצ צקיטור
"כמד הגאון מהר"י" ולא ידע לחטוב את כל הדורות . וצומגילת יוסקין

היטן טראה האזדיק סעראלך. עס איז נחביר צענוחס אז כל הדורות
מאסחו על ר' הירש לאדמיירער ולמעלה עד מהר"י ווייל.

ל"ה. איז הג"מ יעקב האזדיק צריסק ולובלין הכ"ל אום
ל"ג סיה חסן מו"ה שמואל יושקיש ז"ל.

ל"ו. איז באאון הרבי ר' העשל האזדיק קראקא הכ"ל
אום ל"ג סיה עקודס חסן סקלין מו"ה משה לייזרס מצריסק. ואני
זקנתי אסת ר' אברהם הי"ד הכ"ל אום ל"ג. סיהס צחו על ר"ר
העשל מאסחו סיהס צח ר' משה לייזרס:

ל"ז. ואחרי פטירת אסתו הראשונה על הר"ר העשל נסח
אחי"כ אז סהס הלכונה סחכונה סמלומדת מרת דינה ע"ה (אסר
סיהס אלמנה נצעלה סראסון הג"מ נפתלי כ"ץ האזדיק לובלין)
צח סגביר סחריף מו"ה יהודה וואהל סמוצח ציחיקו לעיל אום י"ג י"ד:

ל"ח. אני זקנתי אסת איז הג"מ משה מגזע צבי צעל
סספארט לונסס הכ"ל אום ל"ז. סרצניס סלדקס מרת נחמה ע"ה.
סיהס צח מו"ה בנימין הלוי מירלש פרענקיל מצערלין. סוז אסוי

על איז הג"מ זלמן הלוי מירלש אזדיק סאמבורג (סמוצח לקמן
א"ח כ"ז) כפטר צאלטונסא ציוס כ"ז כסלו סנת סס"ז. סנה צכ"ג סג"מ
יעקב דוד נ"מארק מירלש מחריפי וויסן (סמוצח לקמן אום ל"ט)

כפטר צוויסן צנתס ס"כ. צן סג"מ נפתלי הירש הלוי אזדיק פולדס
צן סג"מ יעקב קאפל הלוי אזדיק כיימארק. צן סג"מ אהרן
הלוי העליר אזדיק וואלירסטין ססיה צן אסוחו וחסנו על סג"מ
משה הלוי העליר אזדיק וואלירסטין ססיה אציו על מו"ה נתן
הלוי אציו על סג"מ יו"ט ליפמאן הלוי העליר צעל סוספוס
יו"ט ז"ל:

ל"ט. איז סג"מ יעקב דוד הלוי נ"מארק מירלש סכ"ל
אום ל"ח סיה חסן סחצר מו"ה יעקב קאפיל סג"ל פרענקיל.
צן סקלין וגדול צחורה מו"ה יצחק סג"ל פרענקיל סמוצח לקמן
אום ס"ז.

מ. איז סג"מ יהושע יהוקאל סכקרא ר' פייבל תאומים
(ססני) האזדיק אוקטראוולא סכ"ל אום י"ז. סיה חסן סג"מ יששכר
בעריש סג"ל אזדיק עטערנאוולא. צן סג"מ יהושע הלוי אזדיק
דאצרייטל סימיאטיטס (סמוצח לקמן אום מ"ד) צן סג"מ שמואל
הלוי אזדיק מצעריטס. רישא (סמוצח לקמן אום מ"ג) צן באאון סקלין

הפרנס ומנהיג בקראקא מו"ה אברהם הלוי (המוצא לקמן אוח מ"ח)
בן מ"ה נתן הלוי ז"ל :

מ"א . ח"ז הקל"ן הפרנס מקראקא מו"ה אברהם הלוי הכ"ל
אוח מ' ה"ה חסן הג"מ יהושע חזד"ק לבזב (בחזן לחומת העיר)
ואח"כ ראש ישיבה בקראקא צעהמח"ס מגיני שלמה וסו"ת פני יוסע
(המוצא לקמן אוח מ"ג) כפטר בקראקא כ"ז חב סכת ת"ח . בן מו"ה
יוסף ז"ל .

מ"ב . ח"ז הג"מ יהושע צעל מגיני שלמה הכ"ל אוח מ"ח
ה"ה חסן הקל"ן מו"ה שמואל מצריסק . בן הקל"ן מו"ה משה פרנס
ומנהיג בצריסק בן מו"ה הלל ז"ל .

מ"ג . ח"ז הג"מ שמואל הלוי חזד"ק מעזריטש . רישא . הכ"ל
אוח מ' ה"ה חסן הגאון המקובל מו"ה יצחק חזד"ק לוי"ק . ווילנא
פוזנא . שהיה נקרא בזמנו ר' יצחק הגדול . כי היה גדול בנגלה
ובנסתר . בן מו"ה אברהם ז"ל .

מ"ד . ח"ז הג"מ יהושע הלוי חזד"ק דאזריימיל . סיניאטיטש
הכ"ל אוח מ' ה"ה חסן הגאון הקל"ן מו"ה יששכר בעריש מקראקא
הפרנס דד"ח (המוצא לקמן אוח מ"ה) כפטר בקראקא יוס ח' ערב
ר"ח חסון סכת ח"ח . בן הגאון הרבי ר' העשל חזד"ק קראקא
המוצא ביחוסו לעי"ל אוח ל"ב ל"ד ל"ה (ואיזה מנחמי נסיו של ר"ר
העשל הכ"ל אוח ל"ו ל"ז ילדה לו אח צמ ר' צעריס שהוא עדיין לח
כתרר ל"י) .

מ"ה . ח"ז הקל"ן מו"ה יששכר בעריש מקראקא הפרנס
דד"ח הכ"ל אוח מ"ד ה"ה חסן הגביר החריף מו"ה מרדכי יאלעש
פרנס ומנהיג בקראקא .

מ"ו . ח"ז הגביר החריף מו"ה ליבוש פרענקיל מזאוירחאסט
הכ"ל אוח י"ג ה"ה חסן הגביר . הלדיק נדיב לב מו"ה משה ז"ל
מזאוירחאסט שהיה מנענה מנצח לסבת כונה פעמים צנחה .

מ"ז . חזני זקנתי אשה ח"ז . הנגיד הכדיב מו"ה יחזקאל
מאיר וויינבערג מצילגוראי הכ"ל אוח י"ג הלכועה הלדקה הדביצה
מרה גאלדא רחל ע"ה . כפטר צנחה חרמ"ה צח הג"מ יצחק
נתן גשע בערלינער חזד"ק צילגוראי (המוצא לקמן אוח כ"ו) כפטר
צילגוראי יוס ט' ח"יר סכת חרכ"ד . בן הגביר החריף הכדיב מו"ה
אברהם דוד הנקרא ר' טעבלי בערלינער מפיעטרוקוב (המוצא
לקמן

לקמן אות כ"ה) זן הג"מ צבי הירש חזר"ק צערלין המודע זשס ר' הירשל בערלינער (המוזח לקמן אות כ"ג. כ"ד.) כפטר צערלין זן ע"ט טכיס זיום ז' ד' חלול ונקצר זיום ג' ה' חלול טנה חק"ס. זן הג"מ אריה ליבוש חזר"ד ורחט ישיבה זק' חמטטרדס (המוזח אות ו"ט) כפטר זחמטטרדס זיום ז' דפסח טנה חקט"ו. זן הג"מ שאול חזר"ק קרחקא (המוזח לקמן אות ו"ח) כפטר זבלוכח זיום ה' י"ז חייר טנה חק"ז. זן הגאון הרבי ר' העשל חזר"ק קרחקא המוזח זיחוקו לעיל אות ל"ג ל"ד ל"ה וח"ז הג"מ שאול חזר"ק קרחקא כולד לריר העשל ונחטתו הטכיס מרה דינה הכ"ל אות ל"ז.

מ"ח. ח"ז הג"מ שאול חזר"ק קרחקא הכ"ל אות ו"ז היה חסן הגאון הויבער ר"ר ליב חזר"ק קרחקא המוזח זיחוקו לזית חזותיו לעיל אות י"ט כי כ"ח. עיי"ט זחוח כי טהול מונטפחה המהר"ל מפראג המוזח זיחוקו לעיל אות ז' עד סוף אות " ויחוקו טל שהויבער ר"ר ליב לזית חיתכו לעיל אות כ"ז עיי"ט טהול מנטפחה מהרש"ל המוזח זיחוקו לעיל אות ג' עד סוף אות ו'.

מ"ט. חנוי זקכתי חטת ח"ז הג"מ אריה ליבוש חזר"ק חמטטרדס הכ"ל אות ו"ז. הרזכית סלדקת מרה מרים ע"ה כפטרס זחדט חמוז טנה חק"ג חחות הג"מ יעקב עמדן המוכנה יעבץ זת הגאון המפורס חו"ה צבי הירש אשכנזי חזר"ק חמטטרדס. לזוז המודע זשס חכמ צבי (המוזח לקמן אות כ"ז) כפטר זלזוז ליל יום ז' דראט חודט חייר טנה חע"ח. זן הדיין הנלו"ך הג"מ יעקב ז"ק (המוזח לקמן אות כ"י) כפטר זן ע"ג טכיס זירושלים: זן הג"מ בנימין וואלף אשכנזי מגזע ז"ק (ר"ס זרע קודט).

נ' חנוי זקכתי חטת ח"ז הדיין הנלו"ך הג"מ יעקב ז"ק הכ"ל אות ו"ט הרזכית סלדקת מרה נחמה זת הג"מ אפרים הכהן ראט ז"ר זווילכא זכסף ינוי חזר"ק חוזין. זעל טו"ח טער חפרים (המוזח לקמן אות כ"ח) כפטר זחוזין זן ס"ז טכיס זיום ו' עט"ק י"ג סיו טנה חל"ח זן חו"ה יעקב מוזית חסרן חווילכא. ורי אפרים הכהן טהול חתיחט עלמו לככר להג"מ אפרים חויש חזר"ד ונט"ח זירושלים חזכ"ח.

נ"א. חנוי זקכתי חטת ח"ז הג"מ אפרים הכהן זעל טו"ח טער חפרים הכ"ל אות כ' הרזכית סלדקת מרה רחל ע"ה. זת חו"ה אליהו טהיה ככר להגאון הקדוש חו"ה אליהו בעל שם (הראטון) החזר"ק

האזר"ק העלמא . בן מו"ה יהודה אהרן ז"ל .

נ"ב . אחי זקנתי אשה ח"ו הגאון חכם צבי הכ"ל אוח מתי
הרצנית הלרקה מרת שרה רבקה ע"ה . נפטרה בלבוז יום ז' ג'
טבת שנת הע"ט בת הג"מ משולם זלמן הלוי מירלש אזר"ק
האמצורב . המוצא ציחוקו לעיל אוח ל"ח ל"ט .

נ"ג . ח"ו הגאון ר' הירשל בערלינער הכ"ל אוח מ"ז הסיחם
עלמו לכר טל הג"מ חיים אזר"ק פרידבורג צעהמ"ח ספר החיים
נפטר בטנת שו"ח . אחיו טל הגאון מהר"ל מפראג בני הג"מ בצלאל
המוצא ציחוקו לעיל אוח ז' עיי"ט עד סוף אוח " טהס וגזע הגאוכים
מלכלאי ומלכות בית דוד המלך ע"ה .

נ"ד . אחי זקנתי אשה ח"ו ר' הירש בערלינער הכ"ל היחם
בת יחידה להגביר מו"ה דוד טעבל גלאג ב"ץ פרכס ומנהיג בצערלין .

נ"ה . ח"ו הגביר החריף הכריז מו"ה אברהם דוד טעבל
בערלינער מפייעטריקוב הכ"ל אוח מ"ו היה חתן הגביר פרכס ומנהיג
מפייעטריקוב מו"ה אליהו בן הגביר מו"ה הירש טהיה קכ"ח ר' אליהו
ר' הירשם .

נ"ו . אחי זקנתי אשה ח"ו הג"מ יצחק נתן נטע בערלינער
אזר"ק צילבוראי הכ"ל אוח מ"ו . הרצנית הלרקה הנלומדת מרת
דבורה ע"ה נפטרה בצילבורא ביום כ"ז כסלו שנת הרט"ו בת הג"מ
אבינדר מייזלש אזר"ק צילבוראי . בן הג"מ משה צבי הירש
מייזלש אזר"ק זאלקווא צעהמח"ס שו"ת חמדה גבוה . נפטר אור
ליום ועט"ק ח"י כסלו שנת תקס"א . בן הג"מ שמשון מייזלש אזר"ק
זאלקווא . נפטר יום ט' סיון שנת תקכ"ט . ור' טונסון הווא היה בנו
טל הלדיק מו"ה יעקב מייזלש ונכדו טל הפרכס דר"ח מו"ה צבי
הירש מייזלש מנעלו . בן החסיד מו"ה שמשון מייזלש
עד הגה סדר יחוסי לבית אבי מורי גי' .

נ"ז . אחי מורתי הלכועה הלרקה הכדיצה רבת טכל וטובת לב
מרת גיטל גיגענדל חחיה . בת הגביר החריף החכם כריז לב מו"ה
משה יעקב אשכנזי ז"ל נפטר צעיר ומנוול בחרץ אשכנז כטהיה
צערך בן ל"ה טכיס קצ"ב לטנת תרי"ד (ואחרי מותו כחז הסר המפורקס
הלדיק מו"ה משה מואנטעפיארע ז"ל מלוכדון מוכחז הנחומים למנשפחחו)
בנו טל הרב המואה"ג מו"ה מרדכי זאב אשכנזי (המוצא לקונן אוח

ס' זן הג"מ משולם זלמן אשכנזי חזר"ק לזבלין זן הג"מ משולם
 זלמן חזר"ק פאנארין [כפטר זכנה כ"ה לימי חייו ואסחו מרה רייזל
 היתה מנוצרת וילדה את זנו אחרי פטירתו אשר קראה אוחו זכס
 האז) הוא אחיו של הג"מ מרדכי זאב חזר"ק לזבז. כפטר זלזבז
 זיום זי טזט טנה תקמ"ז. המה זכי הקלין מו"ה משה מואלקווא
 פרכס ומנהיג זלזבז (המוזח לקמן אוח כ"ח כ"ט). זן מו"ה יוסף אחיו
 של הג"מ נפתלי הירץ המוזח זכס אור יקרוה. המה זכי הגביר מו"ה
 חנוך הענוך פרכס ומנהיג זואלקווא זן הגאון הרזי ר' יוסף ז"ל.
 נ"ה. ח"ז הקלין מו"ה משה מואלקווא הפרכס מלזבז הכ"ל
 אוח כ"ז החיחס עלמו לכד של הג"מ יצחק הלוי זעל חידושי ושו"ת
 מהר"י הלוי. אחיו ורזו של הג"מ דוד הלוי חזר"ק לזבז זעל הטורי
 זחז כפטר זלזבז זיום כ"ו טזט טנה חכ"ו. זכי הקלין הגדיז מו"ה
 שמואל הלוי ור' שמואל הסואל הוה חסן הגאון המפורסס זכפרי
 הסוקיס זכס ר' ר' יצחק בצלאלש. הוה הג"מ יצחק חזר"ד
 וראש ישיבה זלמדמיר. זן מו"ה בצלאל ז"ל:

נ"מ. חזני זקנתי אטת ח"ז ר' משה הפרכס מלזבז הכ"ל אוח
 כ"ז. הלכוועה החכמה והגדיזה מרה נויטשא היתה אחות ח"ז הגאון
 ר' הירשל בערלינער וזח הג"מ אריה ליבש חזר"ק חמשטרדס
 המוזח זיחוקו לעיל אוח מ"ו עד סוף אוח כ"א:

ס'. חזני זקנתי אטת ח"ז ר' מרדכי זאב אשכנזי הכ"ל
 אוח כ"ז הלדקת החכמה מרה חנה ע"ה. זח הג"מ ישראל יונה
 הלוי לאנדא חזר"ק קעמפכא זעהנח"ס מעון הזרכוח (המוזח
 לקמן אוח ס"ח) כפטר זיום ח"י טזט טנה תקפ"ד. זן הג"מ יוסף
 הלוי חזר"ק ראטנין. חמעלניקי. (המוזח לקמן אוח ס"ה) זן הג"מ
 יהודה ליב הלוי איטיונגא ראש ישיבה וחזר"ק לזבז (המוזח לקמן
 אוח ס"ד) כפטר זיארטיטוז יוס ז' ג' טזט טנה ח"ק זן הג"מ
 אליעזר הלוי חזר"ק העליטויח (המוזח לקמן אוח ס"א) כפטר זס
 יוס ו' כ"ו חטרי טנה ח"ע. זן הגביר החריף הקלין מו"ה אברהם
 הלוי ליכטענשטיין ראש ומנהיג זפראג ומדינת זעהמנטן. וטמו מדע
 זטעעריס ע"י לרקת פזרונו אשר עטה זמחנה העצריס. וגס ע"י טהליז
 כפטוה רזוח חלפ"ס ורזזוח מייטראל זרה אור ליטריס.

ס"א. ח"ז הג"מ אליעזר הלוי חזר"ק העליטויח הכ"ל אוח
 ס' הוה חסן הגדיז הקלין החריף מו"ה יוסף סג"ל מאהר (המוזח
 לקמן

לקמן אות ס"ג) הוא ר' יוסף אשר זכה לו זית עולמים בלבו החמים
הוא זית המדרש זעיר קרעמוזער אשר צמדינה מעהרין. בן הקלין
מו"ה זכריה סג"ל מוויען (המוצא לקמן אות ס"ג) בן מו"ה מאיר
סג"ל :

ס"ב. אחי זקנתי אשה ח"ז הקלין מו"ה זכריה סג"ל
מוויען הכ"ל אות ס"א מרת פייגא זה הקלין הסורכי מו"ה יצחק
סג"ל פרענקיל הכ"ל אות ל"ח.

ס"ג. אחי זקנתי אשה ח"ז מו"ה יוסף סג"ל מאהר הכ"ל
אות ס"א. הדרקת הכדיצה מרת עדיל ע"ה אשר נחנה צטנה ח"ס
הרצה כסף על הכנסה עולמיה ללדקות בקרעמוזער. זה מו"ה יונתן
הכהן ז"ל :

ס"ד. אחי זקנתי אשה ח"ז הג"מ יהודה ליב הלוי אישונגא
אזד"ק בלבו הכ"ל אות ס' היחה אחוה הג"מ חיים הכהן ראפפורט
אזד"ק בלבו. וזה הג"מ שמחה הכהן ראפפורט אזד"ק לובלין
המוצא ביחוסו לעיל אות כ"ד עד סוף אות כ"ז :

ס"ה. ח"ז הג"מ יוסף הלוי אזד"ק ראהרין. חמעלניק.
הכ"ל אות ס' היה חתן הג"מ יצחק סג"ל לאנדא אזד"ק קראקא
(המוצא לקמן אות ס"ז) נפטר בקראקא ציוס שמחה מרת שנת תקכ"ח
בן הקלין החריף מו"ה צבי הירש סג"ל לאנדא פרנס ומנהיג
באפטר. הנקרא ר' הירש ווישעלים (על שם אמו הגבירה מרת וויטל)
בן הג"מ יחזקאל סג"ל לאנדא דיין באפטר (המוצא לקמן אות
ס"ז) בן הקלין מו"ה בנימין וואלף סג"ל לאנדא ז"ל וקבלה בידם
שהמה מן הלויים ומשפחה הקרתי :

ס"ז. אחי זקנתי אשה ח"ז הג"מ יחזקאל סג"ל לאנדא
הדיין באפטר הכ"ל אות ס"ה היא הגבירה מרת וויטל ע"ה. זה הג"מ
יצחק הריף אזד"ק קראקא נפטר בקראקא ציוס ו' הוטענא רצה
שנת תמ"ג. בן מו"ה זאב וואלף ז"ל :

ס"ז. ח"ז הג"מ יצחק סג"ל לאנדא אזד"ק קראקא הכ"ל
אות ס"ה היה חתן הרב הנפורסם בלדקתו מו"ה שמחה מנחם
הנקרא ר' שמחה דאקטור עלצוב. נשיא חרץ הקדושה. וגדול
בחורה ויראה ופזר כסף רב לעניים ולצתי הקד. והוצא צפי מפעלות
אלקים כונה פעמים (היה רופא הסולטן החוגרמי. ואח"כ רופא הנולך
הפולני סאזיעסקי) ונפטר בלבו ציוס ד' כ"ח אדר שנת תמ"ג. בן
לאותו

לחוחו לדיק הדאקטור מו"ה יוחנן ברוך מיונה סהיה מכיר בחכמת
הפרלויף. ונפטר בלצוב ציוס י"ד סיון סנת חכ"ט. בן מו"ה שלמה
נגזע מגורסי ספריא :

ס"ח. אמי זקנתי אסת א"ז הג"מ ישראל יונה הלוי
לאנדא אצד"ק קעמפנא זעל מעין הצרכות הכ"ל אוח ס' הרצנית
הלדקה מרת גיטל ע"ה. כפטרה ציוס כ"ה מנחס אצ צין הסמסות
סנת תקפ"ח. וכקברה ציוס כ"ו צו. זה הרה"ג הלדיק מו"ה שמואל
פערץ מלוצערטוב הוא הקדוש הי"ד סכהרג סמוך לזעליחאוו. בן
הגביר המפורסס צתורה וגדולה מו"ה משה פערץ פרכס ומחסיג
בלוצערטוב. בן האלופ הגביר מו"ה פריץ בן מו"ה יונה. בן מו"ה
יהודה ליבוש (המוצא לקמן אוח ס"ט) בן מו"ה פריץ תאומים
בן הג"מ יונה תאומים זעל הקיקיון ריוכה המוצא ציחוקי לעיל אוח
י"צ עד סוף אוח י"ח (כ"כ בהקדמת ספר סירת ישראל, ונפלאה צעיני
מדוע לא חכר ר' פריץ תאומים בהקדמת ספר כתות אור צין צביו סל
הקיקולן ריוכה):

ס"ט. א"ז מו"ה יהודה ליבוש (צ"ר פריץ תאומים) הכ"ל אוח
ס"ח סיה חסן הג"מ משה יונה אצד"ק עארלאל זעהמח"ס עלה ריוכה :
ע. אדוכי אצי מורי התורני הנגיד הנדיב מו"ה דוד מעבל
שווערדשארף כ"י הכ"ל אוח א' הוא מוקיר רצנים ויס לו סני
חסנים רצנים גאוכים. מאורים גדולים. מדיצי לז פארי הדור. חסידים
מפירסמים. ס"ה כבוד גיסי מו"ה צבי יחזקאל מיכלזאהן כ"י סהיה
אצד"ק קראסניצערל. ועתה אצד"ק פלונסק. אמו סיה אחות אצי מורי
כ"י (*). וכבוד גיסי מו"ה משה גילערניטער כ"י סהיה אצד"ק ריוויץ
עתה אצד"ק מארד : ואלה הם לאלליו סל אצי מורי כ"י. א) אצי בכור
משה יעקב שווערדשארף. אסתי הלמועה מרת שרה חסיה (אכמוצ
יחיקה הללה אוח ע"א עד סוף אוח פי) ואלה הם אחי ואחיותי
וגיסי וגיסתי : כולם זעלי מדות טובות ויסרות. אכסי אעה. טובי
המזג עכוי רוח. מדיצי סלז וחוכי דלים. פועלי לדקות וגומלי
חסדים

(*) א) גיסי הג"מ צבי יחזקאל מיכלזאהן כ"י הנ"ל הוא בן דודתי
הצנועה מרת חנה בילא תחיה אחות אבי מורי התורני הנגיד הנדיב מו"ה דוד
מעבל שווערדשארף כ"י לכן יחוסו של גיסי ההוא מצד אמו הוא כמו יחומי
מצד אבי כנ"ל מן אוח א' עד סוף אוח כ"ו. ובה אכתוב יחוסו של גיסי גם מצד
אביו :

ב). גיסי הג"מ צבי יחזקאל כ"י הנ"ל הוא בן דודי התורני הנדיב

חקדים מצקסי טלוס וואהצים אה הצריוה . ומקצלים אה כל האדם
צקצר פנים יפות ועל כל חונלל ודכא . חונלים ומרחמים צלז וכפס
זכה הלז המה . ב) אחי הסורני מו"ה דוב בעריש שווערדשארף
כ"י . אטמו הראטונה הלדקת מרת חנה ע"ה (צח אחי של אזי זקני
ר' שמואל אליהו שווערדשארף זל"ל הכ"ל אה ח') כפטרע צקוף
יוני החורף סנת חרמ"צ . ואטמו הסנייה אטר נטא ציוס ל"ג צעומר
סנת חרמ"ח מרת לאה חמיה . ככדח הג"מ משולם איגרא זל"ל
אצד"ק פרעטצורג . ג) אחותי הרצנית מרת הינדא סעריל חמיה
אטת גיסי הרמ"ג מו"ה לצי יחזקאל מייכלזאסן כ"י הכ"ל . ד) אחי חמריק
וסקון חמקיד מו"ה יצחק נתן נטע שווערדשארף כ"י . אטמו
מרת דאברי חמיה מומספחח האלצערטעלט . ה) אחותי הרצנית מרת
ליבא ריוויל חמיה . אטת גיסי הרמ"ג מו"ה משה גילערניטער
כ"י הכ"ל (אטר נטא אה אחותי אחרי פטירת אטמו הראטונה ע"ה) .
ו) אחותי מרת חיה דבורה חמיה . אטר גיסי הסורני חמקיד מו"ה
יצחק האניגבוים כ"י (אטר נטא אה אחותי חמיה אחרי פטירת
אטמו הראטונה ע"ה) . ז) אחותי מרת אסתר חמיה . אטת גיסי
הסורני חמקיד מו"ה שמואל האניגבוים כ"י (צן גיסי ר' ילחק
האניגבוים הכ"ל אטר ילדו לו אטמו הראטונה ע"ה) :

ע"א . אטמי הלכועס החכמה אטת חיל מרת שרה חמיה .
נטאחמיה ציוס י"ד אז סנת חרמ"ח . היא אחותה של הרצנית מרת
יענטא חמיה . אטת גיסי חרצ הגאון סקון . חריק וצקי . הנאור
הגדול . מו"ה יעקב שור כ"י . צעהמ"ח של כוה ספרים . סיה אצד"ק
דארנא . לארמיר . קרלסרווע . ועסה אצד"ק קיטוב . סכה צמות חותני
המנוח

מו"ה אברהם חיים מיכלזאהן ז"ל מפיעטרקוב . בן הגביר החורני הנדיב
מו"ה מיכל מיכלזאהן ז"ל מפיעטרקוב . בן הגביר החריף הנדיב מו"ה מאטיל
מקאלישין ביעהמ"ס מאמר מרדכי בכתב יד . בן מו"ה שלמה בן הג"מ יחיאאל
מיכל אבד"ק קאלישין . בן הג"מ צבי הירש אבד"ק טשארקב . בן הגה"צ מו"ה
מרדכי שחיה נקרא רבי ר' מאטיל מפרגא . נכד להג"מ יו"ט ליפמאן
הלוי העללער ז"ל ביעהמ"ס תוספת יו"ט ושאר ספרים . נפטר בקראקא בשנת
ח"ד . בן מו"ה נתן הלוי . בן הג"מ משה הרוי העללער אבד"ק וואלירשטויין .
ג) . והגביר מו"ה מיכל מיכלזאהן מפיעטרקוב הג"ל סימן ב) היה חתן
הגביר מו"ה צבי הירש בערלינער מפיעטרקוב . בן הגביר החריף מו"ה ליבש
בערלינער מפיעטרקוב . בן הגביר החריף הנדיב מו"ה אברהם דוד טעבלר
בערלינער מפיעטרקוב המובא ביחוסו לעיר בהפנים אות מ"ז עד סוף אות ג"ה .
ד) . הגביר מו"ה צבי הירש בערלינער מפיעטרקוב הג"ל סימן ג)

המטח הסורכי הנגיד הנדיב מו"ה שאלתיאל אייזק הלוי הירש ז"ל מקאלאמעא (המוצא לקמן אות ע"ז) כפטר ציוס כ"ח חסון סכה חרל"ו. בן הסורכי הנביר הנדיב מו"ה אייזיק הלוי הירש ז"ל מקאלאמעא (המוצא לקמן אות ע"ג) בן הג"מ אפרים פישל הלוי חז"ק לעמחויץ. בן הג"מ זכריה מענדל הלוי חז"ק פאמארין. סה"ס מלאלאי הג"מ יצחק סג"ל לאנדא מנעספסח הקרחי המוצא ציחוקו לעיל אות ס"ה ס"ו ס"ז:

ע"ב. ועוד התיחס עלמו חמי זקני ר' אייזיק הלוי הירש סג"ל אות ע"א לכבוד של הג"מ זכריה מענדל חז"ק בעלזא צעהמ"ס צאר היטב על י"ד וח"מ. בן הגאון ההויכער ר"ר ליב סאז"ק קראקא המוצא ציחוקו לעיל אות י"ט עד סוף אות כ"ב:

ע"ג. וחמותי אסח חמי זקני ר' אייזיק הלוי הירש סג"ל אות ע"א מרח עטיל ע"ה יחסה צח הגביר החריף מו"ה צבי הירש שטערנינהעל מקאלאמעא בן הגביר החריף הנדיב סג"ל מו"ה שאלתיאל אייזיק שטערנינהעל מקאלאמעא וצוקף ימיו נסע לחרץ הקדושה וסס מנחחו כבוד:

ע"ד. וחמותי אסח חמי זקני ר' אייזיק שטערנינהעל סג"ל אות ע"ג מרח זיסיל ע"ה. אחות אסחו של הלדיק מו"ה יעקב קאפיל מקאלאמעא וצוקף ימיו צטיקמניץ וסס מנחחו כבוד. וס"ח ס"ה מנחלמיריו של הצעט"ט ז"ע. והוא הסודע צסס ר' קאפאלי חסיד (חציו של הגה"ל מו"ה מנחם מענדל חז"ק קאקיצ צעהמ"ס אהבת שלום) סכה ס"ו צט"סו של מו"ה זלמן (המוצא לקמן אות ע"ה) בן הגביר "החריף הנדיב מו"ה יעקב קאפל סראסון סצא לקאלאמעא מניחוס סנאט"ך. וכסח צקאלאמעא אה צח אחותו של הגאון מו"ה יו"ט ליפמאן הלוי העליר בעל סוספוס יו"ט. ור' קאפל סראסון ס"ה לו סח ציחוקו עד חכמי פרובינצא בעלי התוספית מנזע רש"י ז"ל. סה"ס מנזע דוד המלך ע"ה ככ"ל אות ד':

ע"ה

היה חתן החריף מו"ה אברהם יואל הלוי איש הורוויץ. בן הג"מ צבי יהושע הלוי איש הורוויץ אשר קראו אותו ר' יהושעלי חריף אבד"ק יעמניץ, טרייביטש, פרוסניץ, סארנא. בעהמח"ס חידושי הריב"ש. בן הג"מ שמואל שמעלקא הלוי איש הורוויץ אבד"ק רוטשעוואל, שינאווא, ניקעלשבורג, הנודע בשם רבי ר' שמעלקא. בעהמח"ס דברי שמואל, נזיר השם, ואשתו של ר' יהושעלי חריף בעל חידושי הריב"ש הנ"ל היתה בת הג"מ פנחס הלוי איש הורוויץ אבד"ק וויטקוב, לעכאוויץ, פראנקפורט דמיין, בעהמח"ס

ע"ה. וחמנתי אשה חנוי זקני הרי זלמן הכ"ל אוח ע"ד מרת פעריל ע"ה היחה צחו של איש לדיק הקדוש הי"ד טכהרג בלצוב צטכת חכ"ד, בן הג"מ דוד הלוי האצ"ק לציב צעל הטורי זהב הוא דודי זקני המוצא ציחוסו לעיל אוח כ"ח (וצני צנים של הטורי זהב כהרגו צטכת חכ"ד. ר' מרדכי ורי טלמה. ואיזה מהם היה חומכו של ר' זלמן עדיין לא כחצרר לי):

ע"ן. וחמנתי אשה דודי וחנוי זקני הג"מ דוד הלוי צעל הטורי זהב הכ"ל אוח ע"ה. הרצנים הלדקת מרת רבקה ע"ה. צת הג"מ יואל סירקיש האצ"ד ורי"מ צקי צריסק, קרחאק צעהמח"ס צית חדש הוא הודוע צסס הגאון ב"ח ז"ל. כפטר צקרחאק ציוס ד' כ' אדר טכת חי לפ"ק: **ע"ן.** וחמנתי אשה חומכי המוכח מו"ה שאלתיאל אייווק הלוי הירש הכ"ל אוח ע"א. הלדקת מרת רבקה ע"ה. כפטרה יוס אחרון של פסק טכת הרמ"ה. צת הנגיד החריף מו"ה מרדכי הלוי איש הורוויץ ומטואיסקלאוו (המוצא לקמן אוח ע"ט) צן הנגיד המופלב צחורה וציחאס מו"ה אלכסנדר זיסקינד הלוי איש הורוויץ צן הג"מ אליעזר הלוי איש הורוויץ אצ"ד"ק סזאליני טהיה מגזע הקודש דור טסי להג"מ ישעיה הלוי איש הורוויץ צעל הסל"ה. צן הג"מ אברהם הלוי איש הורוויץ צעהמח"ס עמק צרכה. יס כוחלין. צרית אצרהס. צן דודי זקני החריף מו"ה שבת י שעפטל הלוי איש הורוויץ (המוצא לקמן אוח ע"ה) צן הקל"ן החריף מו"ה ישעיה הלוי מעיר הורוויץ הוא אצני זקני המוצא ציחוסו לעיל אוח טיו עד רצינו זרחיה צעל המאור:

ע"ח. דודי וחנוי זקני הג"מ שבת ישעפטל הלוי אצני אצני של הסל"ה הכ"ל אוח ע"ז. היה חתן הגאון המפורסס צגדולה וכבוד מו"ה עקיבא הכהן נטיח צקסל"ח אוצין (ויסופר כי כחצ יחוסו היה עד עזרא הכהן הסופר) ומרוב גדולתו של ר' עקיבא טהיה מוכתר צנימוי"סן. הסקלאו צו הסרים מאוכגלרין. והעלילו עליו. וסוכרס לעקור דירחו

הפלאה ועוד ספרים. הוא אחיו של הרבי ר' שמעלקא האבד"ק ניקעלשבורג הנזכר. המה בני הג"מ צבי הירש הלוי איש הורוויץ אבד"ק טשארפוקוב. בן הג"מ מאיר הלוי איש הורוויץ אבד"ק טוקטין. בן הג"מ שמעלקא הלוי איש הורוויץ אבד"ק טארנא. נפטר שם ביום די אי אלול שנת תנ"ו. בן הג"מ יהושע ארוך אבד"ק פרעמיסלא. יש מכותבי הדורות שחושבים את די יהושע ארוך לבנו של הגביר הקצין החריף מו"ה פנחס הלוי איש הורוויץ טקראקא הפרנס דריא ויש מכותבי הדורות שחושבים את ר' יהושע ארוך לבנו

דירמו ונחוצין אסר צמדינת אונגארין . וזכא לפראג אסר צמדינת צעהמען .
 והרצין סס תורה צרצים . ויקופר עליו סהיה לו י"צ צכיס וי"ג צנת
 והתחנן עס י"צ צמותיו לכהונה . ואחת היתה אסר ר' שעפמל
 הלוי הכ"ל . וזכה לעלות לדוכן הוא עס י"צ צכיו וי"צ חתניו . כ"ה
 נפסוה . והתפאר צעלנו סקיס ונלית "כ"ה חצרכו את צני יסרלל" :

ע"ט . וחמותי אסר חני זקני ר' מרדכי הלוי איש הורוויץ
 ונקטאכסיקלחיו הכ"ל אוח עי"ז . הלדקה נרת שויבע ע"ה . צה מו"ה
 יעקב כהנא . וכדת הג"ע אריה ליב כהן ראפפורט אצד"ק
 פרעשוורסק ואח"כ ראש ישיבה צלצוב . נפטר צלצוב ציוס ר' כ"ה
 סיון סנת חקיי"ע . צן לדודי זקני הג"ע חיים כהן ראפפורט אצד"ק
 וראש ישיבה צקי זיעל . קלולק ואח"כ אצד"ק לצוב צעהנח"ס סו"ת ר"ח
 כהן (המוצח לעיל אוח ס"ד ולקמן אוח פ') נפטר צלצוב ציוס
 ג' י"ג סנוח סנת חקל"ח . צן הג"ע שמחה הכהן ראפפורט אצד"ק
 לצלצין הנוצח ציחוסו לעיל אוח כ"ד עד סוף אוח כ"ז :

פ' . דודי וחוני זקני הג"ע חיים הכהן ראפפורט אצד"ק
 לצוב הכ"ל אוח ע"ה . הים חתן הג"ע שמואל שמעלקא אצד"ק
 פרעמיסקלח :

פ"ח

של מו"ה יעקב הורוויץ בן ר' פנחס הורוויץ מקראקא הנזכר + ויחוסו של ר'
 פנחס מקראקא הוא לעיל בהפנים אות ט"ו עד סוף אות י"ה :
 ה) . הג"מ שמעלקא הלוי איש הורוויץ האבד"ק טארנא הנ"ל סימן
 ד) היה חתן הג"מ משה פרנס ומנהיג ודיין ראשון בקראקא ויתר מארבעים שנה .
 בן הג"מ יהושע אבד"ק קראקא בעל מגיני שלמה . המובא ביחוסו לעיל בהפנים
 אות כ"מ מ"א :

ו) . הג"מ צבי הירש הלוי איש הורוויץ האבד"ק טשארטקוב הנ"ל
 סימן ד) היה זוחן הג"מ מרדכי אבד"ק לוצקא בן הג"מ צבי הירש אבד"ק
 לבוב . ולבלין . נפטר בלובלין ביום י"ז תשרי שנת תנ"א . אחיו של ההויכער
 ר"ר ליב אבד"ק קראקא חמה בניו של החריף ר' מענדל קלויזנער מקראקא
 המובא ביחוסו לעיל בפנים אות י"ט עד סוף אות כ"א :

ז) . הר"ר שמעלקא הכוי איש הורוויץ אבד"ק ניקעלשבורג הנ"ל
 סימן ד) היה חתן מו"ה יהושע פרנס ומנהיג ברישא . בן הג"מ מרדכי אבד"ק
 טיסמניץ הנקרא ר' מרדכי ראש מדינה בן הג"מ משה חריף אבד"ק
 טורבין . בן הג"מ שמואל אבד"ק פודהייץ . נכד הרבי ר' שלום שכנא אב"ד
 וראש ישיבה בלובלין . נפטר שס ביום ר"ח כסלו שנת שיו"ט . בן מו"ה יוסף ז"ל .

ח) . הג"מ משה חריף אב"ד טורבין הנ"ל סימן ז) היה חתן הג"מ
 משה פרנס ומנהיג ודיין ראשון בקראקא הנ"ל בהערה זו סימן ד) :

ט) . הג"מ פנחס הלוי איש הורוויץ בעל ההפלאה הנ"ל סימן ד)

פ"א . ויהא רעוא מן קדם הצורח יתנך עמו ויצך את
 "לדי ה"ה בני שאלתיאל איזיק יחיה כולד ציוס כ"צ חלול סנת
 תרמ"ח . וצחי חוה רייצא תחיה . כולדה ציוס ג' תמוז סנת תרמ"ג .
 וצחי רבקה חנה תחיה . כולדה ציוס ז' ניסן סנת תרמ"ז . הסס
 יצכי לגדלס לכל כוז ציחד עם אסחי הלמועה מרת שרה תחיה סכ"ל
 יאוח ע"ח :

וכזה חסיים צצרכה . יואל חלוה סמוערכה . להבפייע עליכו
 סלוס והללחה . ויאריך ימיכו וסנותיכו צנעימיס . ולא
 יסור מלחלחיכו חורה וגדולה לעולמיס . וצמורה יסלח לנו
 מסיחו סולך חמיס . כעתירת סחוקה צה' כל הימיס :
 סחוסס פה קלחממעא יוס ז' כ' מנחס אצ סנת תרכ"ח :

משה יעקב שווערדשארף

- היה חתן מו"ה יואל היירפרין מלעשגוב בן הגי"מ ישראל חריף היילפרין
 אבד"ק זאסלאב בן הג"מ אליעזר ליפמאן היילפרין אבד"ק טארניגראד . בן
 הג"מ יצחק אייזיק היילפרין אבד"ק טוקטין :
- ט** . הג"מ ליפמאן היילפרין אבד"ק טארניגראד הג"ל סימן ט) היה
 חתן הגי"מ יעקב שור אבד"ק בריסק . בן הג"מ אפרים זלמן שור אבד"ק
 בריסק לובלין בעחסה"ס תבואת שור קמן קיצור הבית יוסף . נפטר בלובלין ביום
 כ"ח חשרי שנת שצ"ד . בן הג"מ נפתלי הנקרא ר' הירש שור אבד"ק לובלין
 בריסק . הנודע בשם ר' הירש עלזאסער בן הג"מ משה אפרים הנקרא ר'
 זלמן שור בסריגת סעהרין . נכד לרבינו יוסף בכור שור שהובא בתוספות .
 וקבלה בידם שהם משבט יוסף הנקרא בכור שור :
- יא** . הג"מ נפתלי הירש שור הנקרא ר' הירש עלזאסער הגי"ל
 סימן י) היה חתן הג"מ ישראל ראש ישיבה בלובלין בן הרבי ר' שלום שכנא
 אב"ד וראש ישיבה בלובלין הגי"ל בהערה זו סימן ז) :
- יב** . ואשת הג"מ יעקב שור האבד"ק בריסק הג"ל סימן י) הרבנית
 מרת חנה בת הקצין מו"ה ישעיה מווילנא בן הקצין מו"ה משה לייזערס
 סכריסק הגי"ל אות ל"ו :
- יג** . הג"מ ישראל חריף היילפרין אבד"ק זאסלאב הג"ל סימן ט)
 היה חתן הגי"מ יצחק אייזיק באבד אבד"ק בערוזאן . ברוד . בן הקצין חריף
 מו"ה יששכר בעריש סקראקא הפרנס דד"א סמוכא ביחוסו לעיל בחפנים
 אות מ"ג ס"ד :

דברי הכותב משה יעקב שווערדשארף

B
953.

חיקוי געווען צוהגילח יוחסין טעפל צקלח קונטרסים וצהרוב כצר נחקמו :

צד	שורה	טעות	תיקון	צד	פ"ה	טעות	תיקון
3	6	האלפריין	היילפריין	7	1	הלאה ור'	הלאה ור'
»	21	חצדי"ד	חצדי"ק	»	27	חיקר	חיקרל
»	23	יהיאל	יהיאל	9	7	טעצרטון	טעצרטין
4	32	וכחוצ	כחוצ	10	28	דוכאווערט	דוכאווערט
»	33	עזרעיה	עזרעה	11	27	עזרי"ן	עזרי"ן
5	6	זקכ"ו	זקכו	12	17	נפטר	נפטר
5	9	ישיבה	ישיבה צוחקיא	»	31	טשערנאווצי	טשעכנאוול
»	30	הגמ"ה	הג"מ	13	9	הזה	הזה
»	»	הגמ"א	הג"מ	14	27	ק"י	ק"י
6	27	האריון	הורוין	15	20	אזיגדור	אזיגדור

